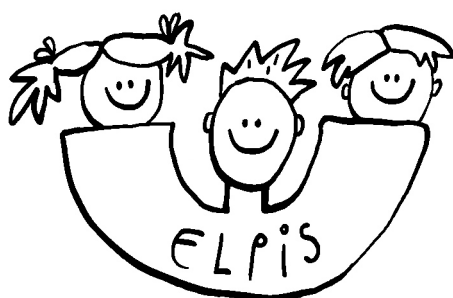


ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„ŠKOLA PRO ŽIVOT“

určený pro praktickou školu jednoletou



OBSAH

Úvod

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
 - 2.1 Úplnost a velikost školy
 - 2.2 Vybavení školy
 - 2.3 Charakteristika vzdělávaných žáků
 - 2.4 Charakteristika pedagogického sboru
 - 2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
 - 2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
3. Charakteristika oboru
 - 3.1 Charakteristika oboru vzdělání
 - 3.2 Organizace vzdělávání
 - 3.3 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole
 - 3.4 Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání
 - 3.5 Uplatnění absolventa
 - 3.6 Pojetí středního vzdělávání
4. Charakteristika ŠVP
 - 4.1 Co chceme a kam směřujeme
 - 4.2 Zaměření školy
 - 4.3 Výchovně vzdělávací strategie
 - 4.4 Odborné kompetence
 - 4.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
 - 4.5.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - 4.5.2 Vzdělávání žáků nadaných
 - 4.5.3 Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem
 - 4.6 Průřezová témata
 - 4.6.1 Člověk a životní prostředí
 - 4.6.2 Mediální výchova

UČEBNÍ PLÁN

5. Učební plán
 - 5.1 Tabulka učebního plánu
 - 5.2 Poznámky k učebnímu plánu

UČEBNÍ OSNOVY

6. Učební osnovy
 - 6.1. Jazyk český
 - 6.2 Matematika
 - 6.3 Práce s počítačem
 - 6.4 Základy společenských věd
 - 6.5 Estetika
 - 6.6 Tělesná výchova
 - 6.7 Rodinná výchova
 - 6.8 Práce v domácnosti
 - 6.9 Pracovní činnost

HODNOCENÍ

- 7. Hodnocení
 - 7.1 Formalizované slovní hodnocení
 - 7.2 Širší slovní otevřené hodnocení
 - 7.3 Otevřené roviny hodnocení
 - 7.4 Specifická hlediska pro hodnocení žáků s PAS
 - 7.5 Celkové hodnocení
 - 7.6 Hodnocení chování žáka
 - 7.7 Podmínky nehodnocení žáka
 - 7.8 Závěrečné zkoušky
 - 7.9 Komisionální zkoušky
 - 7.10 Informace o prospěchu a chování žáků
 - 7.11 Individuální vzdělávací plán

AUTOEVALUACE

- 8. Autoevaluace školy
 - 8.1 Cíl Autoevaluace
 - 8.2 Nástroje autoevaluace
 - 8.3 Časové rozvržení autoevaluačních činností
 - 8.4 Oblasti evaluace a autoevaluace sledované průběžně pověřenými pracovníky školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Školní vzdělávací program „Škola pro život“

určený pro Praktickou školu jednoletou

Verze: III.

PŘEDKLADATEL:

Název	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis, příspěvková organizace
IČO	621 600 95
IZO	150 020 091
RED - IZO	600024997
Adresa	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno, Koperníkova 803/2
Kontakty	tel.: 545 245 630 E-mail: elpis@skolaelpis.cz
Ředitel školy	Mgr. Pavlína Pohlová
Koordinátor ŠVP	Mgr. Hana Pokorová

č.j. *Elpis 224 / 2022/ PŠ* ze dne 6. 5. 2022

Spisový a skartační znak: A.8 – A10

ZŘIZOVATEL:

Název	Jihomoravský kraj
Adresa	Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno
IČO	70888337
Telefon	541651111

PLATNOST DOKUMENTU : od 1. 9. 2022

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola ELPIS Brno se sídlem ředitelství Koperníkova 803/2, 615 00 Brno, odloučené pracoviště Františky Skaunicové 66/17, byla založena 15. dubna 1995 jako součást školského zařízení.

Zřizovatelem školy je Jihomoravský kraj.

Součástí školského zařízení je mateřská škola speciální, základní škola speciální, školní družina, internát, školní kuchyně, výdejna stravy, praktická škola jednoletá.

Škola poskytuje výchovu a vzdělávání, rehabilitaci, terapie a poradenství žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a více vadami ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky. Absolventi základní školy speciální mají možnost pokračovat ve studiu v Praktické škole jednoleté.

Struktura školského zařízení:

- Mateřská škola speciální
- Základní škola speciální
- Praktické škola jednoletá
- Školní družina
- Internát
- Školní kuchyně, výdejna stravy

Škola má výbornou dopravní obslužnost, obě pracoviště jsou situována 5 min. chůze od dopravního uzlu Stará Osada.

Strukturu školy tvoří 2 pracoviště – na ulici Koperníkova (dále jen Koperníkova) - základní škola speciální, praktická škola jednoletá - s týdenním internátem i školní družinou a na ulici Františky Skaunicové (dále jen Skaunicova) – mateřská škola speciální, základní škola speciální - pro žáky s denní docházkou a možností školní družiny.

Mateřská škola speciální – 2 třídy. V každé třídě je maximálně 4 - 6 dětí. Mateřská škola speciální je zaměřena pro děti s PAS.

Základní školu speciální tvoří 10 tříd. V každé třídě je 4 – 6 žáků rozdělených dle různých kritérií (vzdělávací program, specifika postižení, vhodnost v určitém kolektivu).

Praktická škola jednoletá – 1 třída s maximálním počtem 6 žáků je umístěna v budově na Koperníkově (dále jen „škola“).

Škola je od roku 2009 držitelem certifikátu ČSN EN ISO 9001:2009.

2.2 Vybavení školy

Materiální a technické vybavení

Budova školy technicky i materiálně odpovídá potřebám žáků, jednotlivé přízemní budovy jsou propojeny spojovacími koridory, vše je bezbariérové.

Ve škole zajišťuje stravování školní kuchyně.

Žáci praktické školy jednoleté mohou být umístěni na internátě (pondělí – pátek).

V rámci projektu z ESF Autisté nikoli v autu (zaměřeného na žáky praktické školy jednoleté):

- byla vybudována odborná učebna pro výuku domácích prací – vaření, praní, žehlení, úklid
- byly vypracovány metodiky „Jak pracovat s autistickými žáky v praktické škole jednoleté“ (Metodologická příručka, která umožní dětem s mentální retardací a autismem zvládnout nástrahy každodenního života a naučí je být samostatnými).
- „Jak využívat informační a komunikační technologie u žáků s kombinovaným postižením a poruchami autistického spektra“ (Metodologická příručka, která umožní dětem s mentální retardací a autismem využívat informační a komunikační technologie).
- škola byla vybavena výpočetní technikou přizpůsobenou na míru našim žákům (dotykové monitory, speciální klávesnice, speciální myši)
- byl vyvinut také nový výukový software, který zkvalitnil vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je vybavena relaxační místností s vodním lůžkem, ergoterapeutickou dílnou, keramickou dílnou, cvičebnou, rehabilitačním úsekem, logopedickou pracovnou, venkovním hřištěm, cyklodráhou, velkou zahradou s dřevěnými průlezkami a bazénem. Všechno vybavení je k dispozici jak žákům základní školy speciální, tak žákům praktické školy jednoleté.

Důležitou součástí je rovněž estetičnost prostředí, na kterém se podílí sami žáci ve spolupráci s učiteli.

Prostorové a hygienické vybavení

Prostorové a hygienické vybavení odpovídá platným normám. Ve třídách je dodržováno členění prostoru na pracovní a relaxační. Jsou plně respektovány psychohygienické podmínky práce. V plánu je výstavba nové cvičebny.

2.3 Charakteristika vzdělávaných žáků

Praktická škola jednoletá se specializuje na výuku žáků s poruchami autistického spektra, se střední až těžkou mentální retardací a také vícečetným postižením.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Chod školy zabezpečuje plně kvalifikovaný pedagogický sbor složený ze speciálních pedagogů a z asistentů pedagoga. Dále je v našem zařízení zabezpečována logopedická péče, poradenství v oblasti psychologie a pro prevenci sociálně patologických jevů. Všichni pedagogičtí pracovníci se nadále aktivně podílejí na svém sebevzdělávání účastí na školení, kurzech a seminářích.

Na fungování školy se rovněž podílí administrativní pracovníce, kuchyňský personál, školník a uklízečky.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V letech 2007 – 2012 škola realizovala 2 projekty financované z ESF:

VIP kariéra - v rámci projektu bylo od září 2007 zřízeno školní poradenské pracoviště, ve kterém poskytuje psycholožka poradenské služby učitelům i rodičům, sleduje žáky přímo ve výuce, připravuje podklady pro doporučení SPC.

V letech 2009 – 2012 byl realizován projekt ESF - **Autisté nikoli v autu** - cílem tohoto projektu bylo přinést dětem s autismem možnost získat vzdělání, které jim umožní zapojení do společnosti v maximální možné míře vzhledem k jejich postižení. Hlavní pozornost byla věnována žákům praktické školy jednoleté.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Zákonní zástupci
- Manus, spolek rodičů a přátel speciální školy Elpis
- Školská rada
- Krajský úřad Jihomoravského kraje
- ÚMČ Židenice
- Nemocnice Milosrdných bratří
- Evangelická akademie a Pedagogická fakulta MU
- ZOO Brno
- Knihovna Jiřího Mahena – pobočka Židenice
- Sponzoři školy- pravidelná setkávání
- SPC Štolcova, Kociánka, Sekaninova, Ibsenova
- Paspaint

3. CHARAKTERISTIKA OBORU

3.1 Charakteristika oboru vzdělání

Praktická škola jednoletá umožňuje střední vzdělávání žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením a dávají jim možnost získat střední vzdělání.

Cílem vzdělávání je umožnit žákům doplnění a rozšíření teoretického i praktického vzdělání dosaženého v průběhu povinné školní docházky a poskytnout jim základní dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života.

3.2 Organizace vzdělávání

Vzdělávání v praktické škole jednoleté se uskutečňuje v denní formě vzdělávání. Vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků je výuka organizována tak, aby byly respektovány psychické, fyzické a sociální možnosti žáků, jejich individuální zvláštnosti a schopnosti.

Ve výjimečných případech může ředitelka školy délku vzdělávání prodloužit nejvýše o dva školní roky, (§ 16 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

3.3 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole

Praktická škola je určena žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;

Zdravotní požadavky:

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různými druhy a s různou mírou závažnosti zdravotního postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou na žáky stanoveny požadavky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

Do praktické školy jednoleté jsou přijímáni žáci na základě úspěšného složení přijímací zkoušky.

Tato zkouška probíhá formou ústního, písemného a praktického pohovoru se žákem a jejím cílem je zhodnotit žákovy znalosti a dovednosti v těchto oblastech:

1. Sebeobslužné dovednosti
2. Komunikační schopnosti
3. Poznatky o společnosti
4. Čtenářské dovednosti a písemný projev
5. Matematické znalosti

Každá z těchto oblastí je bodově ohodnocena. O přidělení konkrétního počtu bodů rozhoduje přijímací komise. Ke studiu v praktické škole jednoleté jsou přijímáni ti uchazeči, kteří splnili podmínky ke studiu a získali nejvyšší počet bodů v rámci přijímací zkoušky.

3.4 Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.

3.5 Uplatnění absolventa

Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je především zvýšení kvality života absolventů, kterým se v rámci jejich individuálních schopností nabízí možnost uplatnit se přiměřeným výkonem v chráněných pracovištích a při pomocných pracích v různých profesních oblastech.

3.6 Pojetí středního vzdělávání

Praktická škola jednoletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Poskytuje přípravu na osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života, které absolventům usnadní integraci do společnosti.

4. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Školní vzdělávací program vychází z obecných cílů a klíčových kompetencí Rámcově vzdělávacího programu pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá, z dlouhodobé koncepce školy, z vnitřní analýzy školy a z požadavků rodičů.

4.1 Co chceme a kam směřujeme

Být školou bezpečnou, pohodovou, radostnou s rodinnou atmosférou, do které budou chtít žáci i učitelé chodit rádi. Školou otevřenou novým trendům, školou tvořivou.

Klást důraz na důvěru žáků, rodičů či zákonných zástupců. Podporovat utváření dobrých vztahů žák – pedagog.

Rozvíjet individuální možnosti žáků a individualitu osobnosti žáka.

Upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje.

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, odpovědnému přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel.

Vytvářet předpoklady pro plnoprávný osobní život a přípravu na výkon pracovních činností tak, aby je žáci byli schopni využívat.

Podporovat rozvoj komunikačních dovedností, včetně alternativní komunikace, rozvíjet vztahy k lidem, k prostředí a přírodě.

Utvářet zdravé sebevědomí.

Podporovat samostatnost, tvořivost a realizaci vlastních nápadů žáků.

Rozvíjet soběstačnost žáků, vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci.

Vypěstovat u žáků kladný vztah k práci, vést žáky k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Rozvíjet přirozený pohyb, učit žáky vnímat a chránit zdraví.

Rozvíjet komplexně psychickou, fyzickou a sociální oblast.

Všestranně podporovat aktivity a činnosti vedoucí k sociální integraci žáků.

4.2 Zaměření školy

- rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob
- osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života – práce v domácnosti
- keramika

4.3 Výchovně vzdělávací strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech	Využívat princip posloupnosti, speciální pomůcky, výukové programy, dostatek podnětů, motivace Klást důraz na návaznost mezi poznatky, konkretizaci, opakování, procvičování.
být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností	Využívat pozitivní motivaci, povzbuzení, individuální přístup k žákovi dle jeho postižení Podporovat samostatnost, tvořivost a realizaci vlastních nápadů
reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku	Podporovat sebehodnocení, vzájemné hodnocení mezi žáky, diskutovat o poskytnutých radách a kritice, využívat zpětné vazby, docházet k závěrům, že chyby jsou důležité k dalšímu řešení
uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech.	Zařazovat získané zkušenosti v konkrétních situacích denního života

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl rozpoznat problém sám nebo ve spolupráci s učitelem	Vytvářet modelové situace, hledat souvislosti, pracovat s problémem
hledat nejvhodnější způsob řešení využívat získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů	Pracovat s chybou žáka jako příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby	Zadávat přiměřené modelové situace z reálného života, diskutovat o problému ve skupině, vést žáky k vytrvalosti při řešení problému tak, aby došli k závěru. Směřovat žáky ke klidnému řešení konfliktních situací
dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby	Vytvářet modelové situace z reálného života – říci si o radu nebo pomoc Exkurzemi, besedami, činnostmi v reálném životě podněcovat žáky zvládat krizové situace

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou	<p>Využívat řeč, vést žáky ke správné komunikaci, poskytovat dostatečný prostor k sebevyjádření</p> <p>Zařazovat dle potřeb žáků alternativní nebo augmentativní komunikaci</p> <p>Vytvářet příležitost pro vzájemnou komunikaci mezi žáky i dospělými</p>
naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat	<p>Poskytovat žákovi dostatečný prostor k sebevyjádření</p> <p>Umožnit žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a pocity</p> <p>Dbát při práci s žáky na předcházení komunikační bariéry</p> <p>Vzájemně diskutovat, zjišťovat, zda byl obsah správně pochopen, usměrňovat diskusi</p>
využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky	Nabízet nejrůznější komunikační prostředky – PC, internet, mobilní telefon
využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi.	<p>Posilovat důvěru ke spolužákům, učitelům, veřejnosti</p> <p>Spolupracovat s ostatními zaměstnanci školy</p>

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních	<p>Seznamovat žáka přiměřenou formou se základními právy a povinnostmi</p> <p>Směřovat žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti, k respektování názoru druhých, smyslu pro spravedlnost</p>
orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování	<p>Podporovat u žáků zdravý rozvoj mezilidských vztahů, ochotu pomáhat, požádat o pomoc – poděkovat</p> <p>Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují</p> <p>Netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců</p>

jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě	Vést žáky k vlastní sebekontrolě, vzájemné toleranci, respektování spolužáků, zaměstnanců, rodičů, ostatních ... Neubližovat slabším, vyslechnout, poradit, pomoci
dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy	Vytvářet modelové situace, správné pochopení situace, správné vyhodnocení

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití dle svých možností se podřídit pravidlům	Seznamovat žáka přiměřenou formou se základními právy a povinnostmi, důsledky nedodržování zákonů a porušování lidských práv Netolerovat sociálně patologické projevy chování
uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví i zdraví druhých lidí	Respektovat zdravotní stav žáků Dbát na dodržování dohodnutých pravidel a norem Vytvářet u žáků stereotypy chování a tím chránit jejich zdraví i zdraví druhých lidí
podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje	Rozvíjet u žáků kladný vztah k přírodě Vést žáky k ochraně životního prostředí a k tomu, aby využívaly získané poznatky v běžném životě
rozpoznat nevhodné a rizikové chování	Seznamování se s nevhodným, rizikovým chováním, upozorňovat na něj, zvládat možnosti řešení, uvědomovat si jeho možné důsledky Vést žáky k bezpečnému chování v prostředí, kde se pohybuje a při komunikaci s neznámými lidmi

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti	Zadávat praktické úkoly odpovídající schopnostem žáků. Přiměřeně prodlužovat žákům pracovní výkon Směřovat žáka k vytváření správného pracovního chování
chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu	Vytvářet u žáků pozitivní vztah k práci Podporovat dokončení práce Motivovat žáka k dokončení úkolu v co nejlepší možné kvalitě a optimálním čase
plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých	Při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí Směřovat žáky ke vzájemné toleranci, pomoci a respektování práce jiných
znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb	Dle možností seznamovat žáky s touto problematikou Směřovat žáky k využívání znalostí a dovedností v praxi
znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci	Dle možností seznamovat žáky s touto problematikou Dbát na plnění hygienických a pracovních podmínek

4.4 Odborné kompetence

DODRŽOVAT ZÁSADY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany	Seznamovat žáka přiměřenou formou se základními předpisy, s důsledky nedodržování předpisů. Dbát na dodržování dohodnutých pravidel a norem Vytvářet u žáků stereotypy chování a tím chránit jejich zdraví
používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností	Důsledně dbát na používání osobních ochranných pomůcek Vést žáky k samostatnosti při používání osobních ochranných pomůcek
spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí	Zapojit žáky do vytváření pracovního prostředí Důsledně dbát na pořádek na pracovišti Vést žáky k bezpečnému chování v prostředí, kde se pohybuje

USILOVAT O KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ A SLUŽEB

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl dodržovat stanovené normy a předpisy	Seznamovat žáka přiměřenou formou se základními předpisy a normami, s důsledky nedodržování předpisů Kontrolovat dodržování, opravovat špatné přístupy
pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy a uplatňovat pracovní návyky	Používat názorné metodické příručky, vypracované pro PŠ Pracovat dle procesuálních schémat.
zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti	Nabízet správný způsob užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení

spolupracovat při dosahování stanovených úkolů	Směřovat žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci a respektování práce jiných Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet modelové situace
zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti	Vést žáky k vlastní sebekontrolle, sebehodnocení Umožnit žákovi zažít úspěch, prezentace výsledků vlastní práce a srovnání s prací ostatních žáků

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Žák	Výchovně vzdělávací strategie
by měl znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení	Seznamovat žáky s výsledky práce ostatních Umožnit žákům srovnávat výsledky práce – význam, účel a užitečnost Ukazovat - nabídnout modelové příklady
posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí	Poskytovat znalosti, dovednosti a pěstovat návyky nezbytné pro každodenní jednání žáka z pohledu vlivu na životní prostředí
nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí	Vést žáky k šetření ve všech oblastech Podněcovat aktivitu v oblasti šetření Vytvářet citlivý přístup k přírodě

4.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že škola a celé školské zařízení je zřízeno pro vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami, to je pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením, pro žáky s kombinovanými vadami (tělesným, zrakovým, sluchovým) a žáky s autismem, je nezbytné, aby byly zajištěny veškeré podmínky jejich vzdělávání.

Vzdělávání žáků probíhá v souladu se ŠVP a s ohledem na specifické potřeby jednotlivých žáků. Právě tyto specifické potřeby pak tvoří základ výchovně vzdělávacího plánu, ve kterém učitel na základě správně diagnostiky stanoví cíle, činnosti, postupy a metody práce s každým žákem.

Personální zajištění - výuku zajišťují kvalifikovaní učitelé (absolventi magisterského studia speciální pedagogiky), asistent pedagoga s odborným pedagogickým vzděláním. Všichni pracovníci jsou dále vzděláváni v kurzech „Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školství“, dle zájmu se účastní odborných přednášek, seminářů a školení, seznamují se s novými poznatky a metodami, prohlubují si své vědomosti, které následně využívají ve výuce.

Spolupráce s poradenskými zařízeními – přijetí žáků do praktické školy jednoleté doporučuje Speciální pedagogické centrum. Škola velmi úzce spolupracuje s těmito SPC a to zejména při zajišťování materiálně technických podmínek, podpory podpůrných opatření a metodickým vedení. Pro potřeby žáků, rodičů i pedagogických pracovníků bylo zřízeno školní poradenské pracoviště, které nabízí poradenské služby školní psycholožky.

Spolupráce s rodiči je nezbytnou podmínkou pro dosažení stanovených cílů výchovně vzdělávacího procesu jednotlivých žáků. Vzájemné respektování mezi učitelem a rodiči, předávání si zkušeností a nových poznatků přispívá k dosažení pozitivních výsledků u žáků a klidné atmosféře ve třídě. Informovanost rodičů o průběhu vzdělávacího procesu ve škole umožní zharmonizovat činnosti ve škole s činnostmi v domácím prostředí žáků. Rodiče se tím aktivně podílejí na přípravě výchovně vzdělávacího plánu, podle potřeby konzultují vzniklé problémy. Rodiče mají možnost dle dohody účastnit se přímo vyučovacího procesu ve třídě, různých kulturních a společenských akcí ve škole nebo pořádaných školou.

Technické podmínky – objekty jsou bezbariérové, k dispozici je zvedací zařízení pro imobilní žáky a elektrická pojízdná plošina. Škola nabízí kompletní zázemí k zajištění výchovně vzdělávacího procesu a celkového provozu školy - speciálně vybavená třída dle podmínek požadavků žáků. Celkové vybavení speciálními pomůckami odpovídá počtu žáků, jejich věku a zvláště typu a stupni postižení. Toto vše je průběžně kontrolováno a doplňováno.

Na začátku školního roku jsou žáci vhodnou formou seznámeni se školním řádem praktické školy jednoleté a poučení o bezpečnosti chování a prevenci proti úrazu v prostorách školy a školní zahrady (záznam poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví je obsažen v třídní knize). O bezpečnosti jsou poučeni také před každými prázdninami a po návratu do školy.

4.5.1 Vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními

Žáci s mentálním postižením - snažíme se žáky vybavit takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní, aby se v maximální možné míře zapojily do společenského života. Předkládáme žákům speciálně upravené a přizpůsobené podmínky vzdělávání odpovídající jejich zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí a životním podmínkám. Ve výuce vytváříme atmosféru jistoty a bezpečí, dbáme na dodržování úrovně individuálních schopností a potřeb každého žáka, využíváme speciálních a kompenzačních pomůcek.

Dbáme na dodržování zásad konkrétnosti a názornosti, přiměřenosti, soustavnosti a jednotnosti výchovně vzdělávacího působení, individuálního přístupu – k jednotlivým žákům přistupujeme diferencovaně, množství informací přizpůsobujeme jejich schopnostem a možnostem.

Žáci s PAS - specifickou potřebou pro žáky s PAS je vytvoření předvídatelného prostředí, ve škole, ve třídě, pracovního místa a přehledného režimu činností. K dosažení úspěchu v jednotlivých činnostech pomůžeme žákům vytvořením srozumitelné vizualizace a strukturalizace pomocí předmětů, fotografií, obrázků, piktogramů. Pracujeme s krabicovým systémem, šanony, tranzitními kartami, procesuálními schémata, motivačním systémem.

Žáci s vadami zraku - podle druhu a stupně zrakového postižení využíváme metody reedukace (náprava), kompenzace (náhrada) a rehabilitace, které se vzájemně prolínají a doplňují. Výchovně vzdělávací proces je zaměřen na celkový rozvoj osobnosti zrakově postiženého žáka a jeho socializaci. Hlavní náplní je rozvoj poznávacích schopností (pomocí sluchu, hmatu, chuti, čichu, pohybu), orientace, sebeobsluhy, pozornosti, paměti, myšlení a řeči. Využíváme dostupných kompenzačních a didaktických pomůcek, vytváříme žákům vhodné prostředí, stabilní, bezpečné, klidné, vhodně osvětlené s dostatečným množstvím podnětů. Pomocí „rituálů“, pravidelně opakujících se činností v daném pořadí, posilujeme u žáka pocit jistoty.

Žáci s částečnou ztrátou zraku - nabízíme jim speciální pomůcky tak, aby mohli využívat v co největší možné míře zachované funkce. Dostatečně velké, výrazné barevné, kontrastní předměty a obrázky, konturované obrázky, světelné podněty, psací potřeby se silnou stopou, dostatečné světelné podmínky, optické a neoptické učební pomůcky.

Žáci s úplnou ztrátou zraku – poskytujeme jim ozvučené předměty, pomůcky pro rozvoj hmatu (hmatové destičky, manipulační destičky pro vkládání, nasazování), předměty z různých materiálů, zvukové podněty, pomůcky pro rozvoj čichu, šestibodová tabulka pro nácvik Braillova písma, audiotechnika, reliéfní obrázky, plastické obrázky, trojrozměrné předměty.

Žáci s tělesným postižením - žákům s tělesným postižením a různými formami dětské mozkové obrny vytváříme bezbariérové a snadno dostupné prostředí školy i třídy. Podle druhu a stupně postižení jsou výchovně vzdělávací činnosti zaměřeny na celkový rozvoj hybnosti, využívání kompenzačních pomůcek a náhradních smyslů. Žákům je věnována pravidelná odborná rehabilitační péče, pedagogové využívají znalosti stimulačních, masážních a relaxačních technik a metod k dosažení optimálního stavu motorických dovedností a tím i samostatnosti, sebeobsluhy, orientace a komunikace.

Žáci se sluchovým postižením - žáci s různým stupněm sluchového postižení jsou vzdělávání speciálně pedagogickými metodami, které rozvíjí náhradní smysly, posilují zachované sluchové funkce a učí žáka komunikovat a orientovat se v okolí. Schopnost dorozumět se se svým okolím se rozvíjí dle schopností žáka pomocí jednoduché gestikulace (gesty, pokyny), znakovou řečí, prstovou abecedou, pomocí obrázků, znaků, piktogramů, symbolů, konkrétních předmětů.

Snažíme se zajistit všem žákům dostatečné množství podnětů a péče, které jim umožní osvojení si základních dovedností, návyků, pravidel slušného a společenského chování, povede k celkovému rozvoji osobnosti a začlenění se do běžné společnosti. Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou brány na zřetel specifika, zvyklosti a odlišnosti různých ras, vyznání etnických skupin, cizinců i podnětnost prostředí. Vedeme žáka ke komunikaci v českém jazyce.

4.5.2 Vzdělávání žáků nadaných

Žáci, vykazující mimořádné nadání v oblasti rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo uměleckých dovednostech, jsou v průběhu svého základního vzdělávání podporováni tak, aby došlo k co nejlepšímu naplnění jejich vzdělávacích možností.

Pro podporu nadání jsou využívána podpůrná opatření, úprava vzdělávacího obsahu, obohacování metod a organizace výuky. Výuka žáků by měla být dostatečně náročná, motivující a stimulující, probíhat takovým způsobem, aby stimulovala rozvoj potenciálu žáků včetně nadání.

4.5.3 Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem

Žáci s odlišným mateřským jazykem (žáci s nedostatečnou znalostí českého jazyka) potřebují během vzdělávání různé formy podpory.

Podmínkou úspěšného vzdělávání žáka s OMJ je vytváření optimálních (jazykových) podmínek vedoucích k rozvoji individuálních potřeb každého žáka podle jeho možností a schopností a volba vhodných vzdělávacích prostředků a metod, dostupnost podpůrných materiálů a názorných pomůcek, profesionální přístup všech zúčastněných pedagogických pracovníků, především citlivý, přiměřený, otevřený a pozitivní přístup pedagoga, omezení výuky a učiva jen na to podstatné, na základní slovní zásobu, snažit se o užívání jednoduchého a srozumitelného jazyka, preferovat spíše krátké věty, obsah učiva co nejvíce graficky vizualizovat pomocí obrázků.

Při práci s žáky s OMJ je vhodné aplikování didaktických zásad, jako je porozumění, názornost, vizualizace, trvalost, opakování, individuální přístup.

4.6 Průřezová témata

Průřezová témata tvoří významnou a nedílnou součást vzdělávání. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka, vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků a pro jejich spolupráci. Tematické okruhy průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích předmětů.

4.6.1 Člověk a životní prostředí

Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a životním prostředím.

Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí.

Učí žáky pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. Uvědomovat si podmínky života a možnosti jejich ohrožování, získávat odpovědnost k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje. V neposlední řadě utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí.

V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky jedince.

Ekosystémy

Vzájemné vztahy organismů a prostředí, základní podmínky života, ochrana přírody, les, pole, změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, moře, lidské sídlo, kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí

Vztah člověka k prostředí, vliv prostředí na lidské zdraví, ekologické problémy, naše město, městská část, prostředí a zdraví.

4.6.2 Mediální výchova

Cílem mediální výchovy je seznámit žáky s podstatou moderních médií a jejich vlastnostmi.

Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec.

Pomáhá k rozvoji komunikačních schopností, uvědomování si hodnoty vlastního života, rozpoznání důvěryhodnosti informací, rozvoji citlivosti vůči předsudkům. Je využíván jako zdroj informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času.

Vnímání mediálních sdělení

Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, informace o možnosti tzv. klamavé reklamy.

Fungování a vliv médií ve společnosti

Vliv médií na každodenní život, role médií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), bezpečnost při využívání internetu.

Přehled rozdělení průřezových témat

Průřezová témata	Tematické okruhy		Předměty
Člověk a životní prostředí	Ekosystémy	Vzájemné vztahy organismů a prostředí	JČ, LV, PC, ZSV, RV, PD, PČ,
		Základní podmínky života	JČ, M, PC, ZSV, RV, PD, PČ,
		Ochrana přírody	JČ, PC, ZSV, E, PD, PČ
		Les	JČ, ZSV, E,
		Pole	JČ, ZSV, E, PČ
		Změny okolní krajiny vlivem člověka	JČ, PC, ZSV, E,
		Vodní zdroje	JČ, M, ZSV, E, PD,
		Moře	JČ, ZSV, E,
		Lidské sídlo	JČ, M, PC, ZSV, E, RV,
		Kulturní krajina	JČ, PC, ZSV, E,

Průřezová témata	Tematické okruhy		Předměty
Člověk a životní prostředí	Vztah člověka k prostředí	Vztah člověka k prostředí	JČ, PC, ZSV, E, TV, RV, PD, PČ
		Vliv prostředí na lidské zdraví	JČ, PC, ZSV, E, ZV, RV, PD, PČ,
		Ekologické problémy	JČ, PC, ZSV, RV, PD, PČ
		Naše město	JČ, M, PC, ZSV, E,
		Městská část	JČ, M, PC, ZSV, E.
		Prostředí a zdraví	JČ, ZSV, E, TV

Průřezová témata	Tematické okruhy		Předměty
Mediální výchova	Vnímání mediálních sdělení	Rozdíly – informace, zábava, reklama Podstata sdělení Klamavá reklama	JČ, M, PC, ZSV, E, TV,

Průřezová témata	Tematické okruhy		Předměty
Mediální výchova	Fungování a vliv médií	Vliv médií na každodenní život	JČ, M, PC, ZSV, E, TV, RV, PČ
		Role médií	PC,
		Média a uspořádání dne	M, PC, ZSV, TV,
		Media a kultura	PC, E,
		Film a televize – jejich vliv	PC, ZSV, E, TV, RV, PČ
		Bezpečný internet	PC, ZSV, TV,

5. UČEBNÍ PLÁN

5.1 Tabulka učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Tematické celky	Týdenní časová dotace	Týdenní časová dotace disponibilní
Jazyková komunikace	Jazyk český	Jazyková výchova Komunikační a slohová výchova Literární výchova	3	
Matematika	Matematika	Číslo a početní operace Geometrie	2	
Informační a komunikační technologie	Základy práce s počítačem	Základy práce s počítačem	1	+2
Člověk a společnost	Základy společenských věd	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Lidé a čas Rozmanitost přírody	1	+2
Umění a kultura	Estetika	Výtvarná výchova Hudebně pohybová výchova Dramatická výchova	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	3	+2
Odborné činnosti	Rodinná výchova	Rodina, rodinné soužití Rodičovství Domácnost	3	
	Práce v domácnosti	Provoz a údržba domácnosti Příprava pokrmů	3	
	Pracovní činnosti	Vaření Keramika Údržba zahrady	6	
Sumarizace			24	+6
Celková povinná časová týdenní dotace				30

5.2 Poznámky k učebnímu plánu

- Vyučovací předmět **Jazyk český** je realizován v tématických celcích **Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova a Literární výchova.**

- Vyučovací předmět **Základy práce s počítačem** je navýšen o 2 hod týdně.

- Vyučovací předmět **Základy společenských věd** obsahuje 4 okruhy :

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody a taktéž je navýšen o 2 hod týdně

- Vyučovací předmět **Estetika** je realizován v tématických celcích **Výtvarná výchova, Hudebně pohybová výchova a Dramatická výchova.**

- Vyučovací předmět **Tělesná výchova**

Do předmětu Tělesná výchova je integrován vzdělávací celek **Výchova ke zdraví**. Disponibilní časová dotace 2 hod týdně je využita k celkové podpoře pohybových dovedností u žáků.

Odborné činnosti

- **Rodinná výchova**

- **Práce v domácnosti**

- **Pracovní činnosti**

Všechny odborné předměty jsou zaměřeny na získání základních dovedností a návyků pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života.

Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků, v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

6. UČEBNÍ OSNOVY

6.1 JAZYK ČESKÝ

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Jazyková komunikace	Jazyk český	3	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Knihovna

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků užívat jazyk jako prostředek k dorozumívání, k rozvíjení čtenářské gramotnosti, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále žáky učí zvyšovat kvalitu písma, rychlost psaní a zdokonalovat úpravu jejich psaného textu. Jazykové vzdělávání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků.

Vzdělávací oblast jazyková komunikace je realizována stejnojmenným vzdělávacím okruhem, který začleňuje tematické celky: **Jazyková výchova, Komunikativní a slohová výchova a Literární výchova.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života
- srozumitelnému vyjadřování
- formulování vlastních požadavků
- osvojení si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů
- rozvíjení základních literárních poznatků
- získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – poznávání slov, vět, jejich čtení, psaní, orientace se v textu, encyklopedie, vnímání důsledků jednání lidí

Mediální výchova – získávání pozitivního vztahu k literatuře, rozvíjení komunikačních schopností, uvědomování si hodnoty vlastního života, rozpoznání důvěryhodnosti informací, využívání médií jako zdroj informací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- dbá při práci s žáky na předcházení komunikační bariéry
- dbá na správnou techniku čtení a psaní
- dbá na propojenost čtení a psaní
- udržuje při práci s žáky stálý zrakový kontakt
- využívá zpětnou vazbu jako důkaz porozumění čteného a psaného textu
- vysvětluje žákům učivo přiměřeně jejich komunikačním schopnostem
- vede žáky k reprodukování textu a sdělení podstatného
- vysvětluje žákům význam pojmů, s kterými se setkávají v běžném životě
- zadává úlohy, které vycházejí v co největší míře z praktického života, úkoly rozvíjející tvořivost žáků
- nabízí žákům práci s učebnicemi, pracovními sešity a vhodnými učebními pomůckami, PC

žák

dle svých schopností

- je schopen přijímat nové informace a dle svých možností je využívat v praxi
- má dovednosti potřebné k osvojování učiva, má osvojenou správnou techniku čtení a psaní, získává další informace
- čte a píše s porozuměním

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- motivuje žáka při neúspěchu a hodnotí nejen výkon ale i snahu
- směřuje žáky ke klidnému řešení konfliktních situací

žák

dle svých schopností

- najde či opraví chybu v textu
- dokáže si říci o radu, pomoc

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- podporuje čtením správnou výslovnost
- využívá jednoduchý text nejen na čtení, ale také k získání postojů, dokončování příběhů, vcítění se do různých situací, rolí
- směřuje žáky k využívání textů v komunikaci se svým okolím
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a pocity
- žákovi umožňuje pracovat v kolektivu a tím rozšiřuje jeho pracovní – komunikativní schopnosti

žák

dle svých schopností

- dorozumívá se v běžných komunikačních situacích, jednoduše a účelně se vyjadřuje ústní i písemnou formou spisovného jazyka, rozumí jednoduchému probíranému textu.

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat ve skupině
- směřuje žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti, k respektování názorů druhých, smyslu pro spravedlivost (např. dramatizace)
- předkládá skupině i jednotlivcům úkoly přiměřené jejich schopností se zřetelem na postižení
- podporuje u žáka sebedůvěru a individualitu ve využívání metod v nácviku čtení a psaní

žák

dle svých schopností

- má zdravé sebevědomí
- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování

Kompetence občanské

učitel

- dbá na dodržování dohodnutých pravidel
- vede žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti

žák

dle svých schopností

- je schopen podřídit se pravidlům
- je schopen respektovat sebe i své okolí

Kompetence pracovní

učitel

- zadává praktické úkoly odpovídající schopnostem žáků
- vyžaduje dokončení práce
- dbá na plnění hygienických a pracovních podmínek při čtení a psaní
- motivujeme žáka k dokončení úkolu v co nejlepší možné kvalitě a neoptimálnějším čase
- vede žáky ke správnému užívání materiálů a psacích potřeb
- zadává praktické úkoly ze čtení a psaní

žák

dle svých schopností

- pracuje samostatně
- udržuje si učební prostor
- pracuje s učebnicemi, sešity, dalšími pomůckami a knihami

U žáků s PAS učitel předkládá úkoly ve strukturované formě, vytváří pevné a předvídatelné prostředí a modelové situace k nácviku řešení různých problémů.

JAZYK ČESKÝ

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Jazyková výchova				
Rozlišit věty, slova, slabiky	Rozlišit věty, slova, slabiky	nauka o slově – stavba slova druhy vět		
Dokázat jednoduchou formou písemně komunikovat	Napsat krátkou zprávu, dopis, poznámku	psaní běžných písemností opis běžných písemností psaní přání k Vánocům, k narozeninám psaní pohlednic, krátkého dopisu	ZSV RV	ČŽP – Ekosystémy MV – Vnímání mediálních sdělení
Zdokonalovat úpravu psaného textu	Snažit se psát čitelně a úhledně	psaní hůlkovým písmem psaní malých psacích písmen psaní velkých psacích písmen	ZSV RV	
Uplatňovat v písemném projevu znalosti základů pravopisu českého jazyka	Zvládnout popis jednoduchého textu Seznámení se s Pravidly českého pravopisu	práce s Pravidly českého pravopisu	ZSV RV	
Snažit se o správnou výslovnost	Snažit se o správnou výslovnost	cvičení mluvidel, gymnastika jazyka, hlasová cvičení – zřetelná artikulace, tempo řeči, ovládnutí síly hlasu	E	MV – Vnímání mediálních sdělení
Orientovat se v krátkém textu	Zvládat orientaci v krátkém textu	popis jednoduchého textu, čtení s porozuměním, orientace v textu	ZSV	ČŽP – Ekosystémy
Orientovat se v Pravidlech českého pravopisu, ve slovnících a encyklopediích	Zvládat orientaci v Pravidlech českého pravopisu, ve slovnících a encyklopediích	práce s encyklopediemi, slovníky a Pravidly českého pravopisu	ZSV	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

Komunikační a slohová výchova				
Přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti	Přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti	jednoduchá sdělení různého typu	M PC ZSV RV PRAC	ČŽP – Ekosystémy MV – Vnímání mediálních sdělení MV – Fungování a vliv médií
Sestavit odpovědi na otázky – ústně a písemně	Zvládat ústní i písemnou odpověď na otázku	formulace ústních odpovědí na otázky v jednoduchém textu písemné formulace odpovědí na otázky ústní i písemné	ZSV	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Fungování a vliv médií
Komunikovat v běžných situacích	Přiměřeně komunikovat v běžných situacích	požádání o informaci sdělení informace telefonování	ZSV RV PRAC	MV – Fungování a vliv médií
Zapamatovat si krátký text	Zvládat zapamatovat si krátký text	knihy pro děti a mládež, leporela, časopisy pro děti, televizní program, reklamní texty, encyklopedie, návody a pracovní postupy	ZSV RV PRAC	ČŽP – Ekosystémy MV – Fungování a vliv médií
Vyprávět podle předem dané osnovy	Vyprávět podle předem dané osnovy	jednoduché věty podle předem dané osnovy		ČŽP – Ekosystémy
Umět uvítat, rozloučit se, představit se	Umět pozdravit, poděkovat, poprosit, představit se	základní slovní formy společenského chování – pozdrav, prosba, poděkování, představení se	ZSV	
Popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem	Popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem Využívat při práci obrázkové publikace	metodologická příručka Jak pracovat s autistickými žáky v Praktické škole jednoleté	RV PD PRAC	

Literární výchova				
Číst s porozuměním	Zvládat čtení s porozuměním	dětské časopisy, leporela, knížky pro děti a mládež	ZSV PD	ČŽP – Ekosystémy
Zvládnout techniku tichého čtení	Zvládnout techniku tichého čtení	čítanka, dětské časopisy, knihy pro děti a mládež,	ZSV	
Vyprávět jednoduchý příběh podle návodných otázek nebo obrázků	Vyprávět jednoduchý příběh podle obrázků nebo návodných vět	popis obrázku – tvoření jednoduchých vět vyprávění děje podle obrázků nebo návodných otázek		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Dramatizovat jednoduchý příběh	Podílet se na dramatizaci jednoduchého divadelního příběhu	dramatizace, improvizace, herní dovednosti – reálné i fiktivní situace, pohybové vyjádření divadelního představení využití loutky při vyprávění, příprava jednoduchých rekvizit		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Umět ústně formulovat dojmy z četby	Umět ústně formulovat dojmy z četby	vyprávění popis co se mi líbilo, nelíbilo		ČŽP – Ekosystémy
Umět si vyhledat literaturu/četbu vyhovující individuálním zájmům, schopnostem a možností	Umět si vyhledat literaturu/četbu vyhovující individuálním zájmům, schopnostem, možnostem	četba pohádek, povídek, příběhů, veršů četba literatury pro děti, mládež – významní spisovatelé čtení návodů a pracovních postupů	RV PD PRAC	

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ M PC ZSV E TV RV PD PRAC	Jazyk český Matematika Základy práce s počítačem Základy společenských věd Estetika Tělesná výchova Rodinná výchova Práce v domácnosti Pracovní činnosti

6.2 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Matematika	Matematika	2	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Obchod

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika** má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a geometrickou představivost, kromě funkce všeobecně vzdělávací plní i funkci průpravnou pro odbornou oblast vzdělávání.

Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích.

Vzdělávací oblast Matematika obsahuje stejnojmenný okruh.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu Matematika je rozdělen do dvou tematických celků.

V tematickém celku **Čísla a početní operace** si žáci prohlubují aritmetické operace propojené s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky – kalkulátory.

V druhém tematickém celku **Geometrie** žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi)

- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností rýsování

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí - seznamování se se vztahy, práce s daty.

Posilování schopnosti logického myšlení a prostorové orientace, osvojování si základních jednotek délky, hmotnosti, času, objemu, manipulace s penězi

Nakupování – ekologické.

Mediální výchova – nakupování, informace o možnosti tzv. klamavé reklamy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- směřuje žáky k osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjí u žáků paměť a logické myšlení prostřednictvím matematických operací
- vede žáky k používání matematických symbolů
- rozvíjí u žáků samostatnost, vytrvalost a koncentraci pozornosti
- směřuje žáky k vytváření prostorové představivosti
- podporuje žáky k uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi)
- rozvíjí spolupráci při společném řešení stanovených úkolů
- podporuje u žáků zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

žák

dle svých schopností

- ovládá základy počítání a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky
- dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života

Kompetence k řešení problémů

učitel

- nabízí práci s různými zdroji informací – hledání, třídění, řešení úloh z praktického života
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- předkládá žákům k řešení různé modelové situace, které je mohou potkat v reálném životě
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, řídí a usměrňuje je
- dle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.
- vytváří takové podmínky, aby si žák řekl o pomoc

- hodnotí nejen výkon, ale i míru snahy, která byla pro výkon vynaložena

žák

dle svých schopností

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé modelové situace na základě nápodoby a vlastní zkušenosti
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému
- dokáže přiměřeně ke svému postižení a vyjadřovacím schopnostem vysvětlit své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k používání matematických symbolů
- vytváří takové podmínky, aby si žák řekl o pomoc
- klade otevřené otázky a tím nabízí možnost, aby se žáci vyjadřovali celými větami
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují a komunikují
- poskytuje žákovi vždy dostatečný prostor k vyjádření, vybízí žáky ke kladení otázek (k věci)
- směřuje žáky k užívání jednoduchého symbolického jazyka matematiky

žák

dle svých schopností

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá komunikativní dovednosti k vytváření vztahů s ostatními lidmi a ke spolupráci s nimi

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat ve skupině
- směřuje žáky ke vzájemné toleranci a respektování názorů druhých
- vede žáky ke kritickému hodnocení významu vlastní práce a práce ostatních členů týmu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podporuje u žáka sebedůvěru

žák

dle svých schopností

- má zdravé sebevědomí
- je schopen podřídit se práci v kolektivu

Kompetence občanské

učitel

- dbá na dodržování dohodnutých pravidel
- podporuje u žáků vzájemnou toleranci a respektování osobnosti
- zajímá se, jak vyhovuje žákům způsob výuky

žák

dle svých schopností

- je schopen podřídit se pravidlům
- je schopen respektovat sebe i své okolí
- je schopen uplatnit osvojené postupy a dovednosti

Kompetence pracovní

učitel

- dbá na správné užívání základních matematických pomůcek a potřeb
- zadává praktické matematické úkoly odpovídající schopnostem žáků
- motivujeme žáka k dokončení matematického úkolu v co nejlepší možné kvalitě a neoptimálnějším čase

žák

dle svých schopností

- je schopen pracovat samostatně
- je schopen pracovat v kolektivu
- je schopen pracovní výdrže a koncentrace na pracovní výkon

U žáků s PAS učitel předkládá úkoly ve strukturované formě, vytváří pevné a předvídatelné prostředí a modelové situace k nácviku řešení různých problémů.

MATEMATIKA

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Čísla a početní operace				
Číst, zapisovat, porovnávat čísla	Číst, psát, porovnávat čísla	čtení a zapisování celých čísel orientace na číselné ose doplňování číslic v číselné řadě porovnávání čísel	PC RV PRAC	
Porozumět zadání matematické úlohy	Porozumět zadání matematické úlohy	řešení jednoduchých rovnic a nerovnic	PC	
Používat početní operace sčítání, odčítání,	Používat početní operace sčítání, odčítání	sčítání jednociferných čísel, přičítání jednociferného čísla k dvojcifernému, sčítání dvojciferných čísel odčítání jednociferných čísel, odečítání jednociferného čísla od dvojciferného, odečítání dvojciferných čísel početní operace s nulou	PC	
Řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života	Umět řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života	hra na obchod – zkušenosti s nakupováním – vztah o n-více, o n-méně pojmy nejlevnější – nejdražší porovnávání čísel čtení číselné řady přepisy do sešitu	PC RV PD PRAC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení
Používat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a měny	Znát a pojmenovat základní jednotky délky	základní jednotky délky – m, cm, mm pravítka s jasně oddělenými jednotkami měření předmětů v prostoru porovnávání délky čtení délek měření	RV PD PRAC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
	Znát a pojmenovat základní jednotky hmotnosti	základní jednotky hmotnosti – kg, g použití závaží a váhy vážení		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

		porovnávání a orientace ve vážení zápis navážených hodnot		
	Znát a pojmenovat jednotky času	základní jednotky času – hodina, minuta určování času s přesností na půlhodiny čtení a ukazování času za použití hodin, budíku s pohyblivými ručičkami seznámení s digitálními hodinami, digitální měření času zápis času		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení
	Znát a pojmenovat jednotky objemu	základní jednotky objemu – litr, ½ l, ¼ l použití objemové odměrky cvičení na určení objemu		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
	Znát a používat jednotky měny	základní jednotka měny – 1Kč hodnota mincí 1Kč, 2Kč, 5Kč, 10Kč, 20Kč, 50Kč, 100Kč, 200Kč, 500Kč, 1000Kč sčítání, odčítání mincí kombinace různých hodnot mincí různé formy her na obchod využití v praxi (nákup v obchodě)		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Provádět měření a vážení v praxi	Provádět vážení a měření v praxi	použití závaží a váhy vážení měření předmětů v prostoru	RV PD PRAC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Určit čas s přesností na půlhodiny	Určit čas s přesností na půlhodiny	určování času na celé hodiny rozdělení celé hodiny na polovinu určování času podle předlohy určování času podle pokynů názorné určení času na modelu hodin, budíku s pohyblivými ručičkami	PC RV	MV – Vnímání mediálních sdělení

		nastavování ručiček času určování času během dne (snídaně, svačina, oběd, svačina, večeře) řešení jednoduchých úloh ze života		
Znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok	Znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok	vymezení pojmu den části dne – ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer nácvik data: -kolikátého je -datum vlastního narození -určení věku vymezení pojmu týden vymezení pojmu měsíc seznámení s jednotlivými názvy měsíců určování správného pořadí pomocí obrázků, kalendáře vymezení pojmu rok rozdělení roku na roční období	ZSV RV	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Umět číst údaje o čase v digitální podobě	Umět číst údaje o čase v digitální podobě	digitální měření času – zápis času		MV – Vnímání mediálních sdělení
Pracovat s kalkulátorem	Pracovat s kalkulátorem	ovládat číselnou klávesnici kalkulátoru používat matematické symboly sčítání a odčítání s pomocí kalkulátoru	PC	
Zvládat manipulaci s bankovkami, mincemi, platebními kartami	Zvládat manipulaci s bankovkami, mincemi, platebními kartami	hodnota mincí – 1Kč, 2Kč, 5Kč, 10Kč, 20Kč, 50Kč hodnota bankovek – 100Kč, 200Kč, 500Kč, 1000Kč sčítání a odčítání jednotlivých mincí a bankovek při řešení praktických úloh hra na obchod skutečné nakupování v obchodě rozměňování mincí	RV PRAC	

		rozměňování bankovek pojem platební karta, bankomat		
Počítat s bankovkami a mincemi	Počítat s bankovkami a mincemi	sčítání mincí stejných hodnot sčítání mincí různých hodnot odečítání mincí stejných hodnot odečítání mincí různých hodnot rozměňování mincí sčítání a odečítání bankovek rozměňování bankovek hra na obchod	RV PRAC	
Geometrie				
Zdokonalovat grafický projev a rýsovací dovednosti, osvojovat si návyky při rýsování	Zdokonalovat grafický projev a rýsovací dovednosti, osvojovat si návyky při rýsování	základní rýsovací pomůcky – pravítko, tužka, guma, kružítko samostatné používání rýsovacích pomůcek návěť práce s kružítkem příprava pomůcek – ořezaná vhodná tužka	E	
Rozeznávat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh	Rozlišovat a pojmenovat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh	rovinné geometrické tvary – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh přirázování stejných tvarů třídění odlišných tvarů vkládání geometrických tvarů řazení geometrických tvarů		
Poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa	Poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa	seznámení se základními geometrickými tělesy – krychle, koule, kvádr, válec, kužel hledání předmětů v prostoru rozlišování útvarů na předmětech ze svého okolí rozvíjení prostorové představivosti modelováním	E	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

Používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka	Používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka	pojem bod bod na přímce – vznačování bodů pojem úsečka rýsování – přímka, úsečka rýsování úsečky dané délky, měření délky úsečky pravítkem, zápis změřeného údaje měření předmětů v prostoru – použití různých měřidel (pravítko, metr, pásmo, krejčovský metr)		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Umět pracovat s pravítkem	Graficky znázornit základní rovinné útvary	rýsování rovinných útvary – bod, přímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník		
Doplňovat údaje v jednoduché tabulce	Pracovat s jednoduchou tabulkou, umět doplňovat údaje	využití tabulky součtů a rozdílů vyhledání správného výsledku na řádku vyhledání správného výsledku ve sloupci doplňování tabulky podle předlohy doplňování tabulky podle pokynů		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.3 ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Informační a komunikační technologie	Základy práce s počítačem	1+2	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy.

Do této oblasti je možno zařadit také práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si prostřednictvím vzdělávacího okruhu **Informační a komunikační technologie** osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni práce a práci s výukovými počítačovými programy.

Získané dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter nejen ke všem ostatním složkám vzdělávání, ale žáci je mohou využívat i v dalších činnostech osobního života.

Využívání ICT ve vzdělávání žáků je nutno přizpůsobit individuálním specifickým potřebám a schopnostem. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie, které žák využíval v základním vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikativní technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání digitálních technologií a využívat je v praktickém životě.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem
- chápání informačních a komunikativních technologií a k získávání nových informací
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti

- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – pomocí PC přibližovat ochranu životního prostředí, ekologické problémy, změny, vliv na lidské zdraví.

Mediální výchova – zdroj informací, zábavy, naplnění volného času. Vliv PC na každodenní život, na uspořádání dne, bezpečnost při využívání internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- seznamuje žáky s přístroji a jejich funkcemi
- vysvětluje žákům učivo přiměřeně jejich schopnostem
- vysvětluje žákům význam pojmů, s kterými se setkávají v běžném životě
- zadává úlohy, které vycházejí v co největší míře z praktického života, úkoly rozvíjející tvořivost žáků
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí u žáka myšlení, postřeh, estetické vnímání

žák

dle svých schopností

- je schopen přijímat nové informace a dle svých možností je využívat v praxi
- objevovat možnosti informačních a komunikačních technologií v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vytváří podmínky, aby si žák řekl o pomoc s výpočetní technikou
- rozvíjí logické myšlení, které vede ke správné obsluze a práci na osobním počítači

žák

dle svých schopností

- poznává význam kontroly, najde či opraví chybu
- přemýšlí a dokáže si říci o radu, pomoc

- řeší zadané úkoly - vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- chápe, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- řeší problémy spojené s obsluhou osobního počítače, mobilu

Kompetence komunikativní

učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- poskytuje žákovi prostor na práci v komunikaci na dálku
- obohacuje žáky o termíny ITK

žák

dle svých schopností

- naslouchá pokynům, snaží se rozumět obsahu sděleného
- používá vhodnou technologii pro komunikaci na dálku

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat
- směřuje žáky k respektování názorů druhých
- podporuje u žáka sebedůvěru a zvědavost
- zadává žákům samostatné práce podle jejich schopností a dovedností

žák

dle svých schopností

- je schopen podřídit se práci v kolektivu
- řešením přiměřených úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení

Kompetence občanské

učitel

- dbá na dodržování dohodnutých pravidel
- vede žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti
- seznamuje s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, chrání své heslo)
- směřuje žáky k pochopení a přijetí všeobecně platných pravidel a zásad pro práci na osobním počítači, mobilu

žák

dle svých schopností

- chápe a přijímá všeobecně platná pravidla pro práci na osobním počítači

Kompetence pracovní

učitel

- motivujeme žáka k dokončení zadaného úkolu na PC
- směřuje žáky ke správnému používání výpočetní techniky
- zadává praktické úkoly odpovídající schopnostem žáků s využitím individuálních programů
- vyžaduje od žáků důsledné plnění zadaných úkolů, dodržování správných postupů

žák

dle svých schopností

- dodržuje bezpečností a hygienická pravidla při zacházení s výpočetní technikou a komunikačními prostředky
- udržuje pracovní prostor podle zásad hygieny práce
- vědomě využívá všech dostupných programů

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními předpisy, s důsledky nedodržování předpisů
- dbá na dodržování dohodnutých pravidel a norem
- vytváří u žáků stereotypy chování a tím chránit jejich zdraví
- důsledně dbá na pořádek na pracovišti

žák

- dodržuje bezpečností a hygienická pravidla při zacházení s výpočetní technikou a komunikačními prostředky
- udržuje pracovní prostor podle zásad hygieny práce

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Ovládat základní obsluhu počítače	Ovládat základní obsluhu počítače	pojmy: počítač, monitor, klávesnice, myš, CD/DVD mechanika zapnutí/vypnutí počítače práce s myší ovládání základních tlačítek – ENTER, ESP, DELETE, NUM LOCK, TAB ovládání šipkami práce s ikonami – pouštění programů vlození CD/DVD do mechaniky puštění CD/DVD		
Zvládat psaní jednoduchých zpráv	Zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět nebo jednoduchých zpráv v textovém editoru	základní funkce textového editoru WORD koš psaní jednoduchých slov, krátkých vět nebo jednoduchých zpráv opis podle předlohy	JČ	
Rozumět základním pojmům informační činnosti	Rozumět základním pojmům informační činnosti	základní komponenty počítače – skříň počítače, monitor, klávesnice, myš, CD/DVD mechanika, reproduktory, tiskárna, mikrofon spuštění a ukončení činnosti operačního systému ovládací panely a nastavení – hlavní panel spuštění a ukončení výukového programu základní funkce grafického editoru: kreslení, guma		
Zvládat základní způsoby komunikace (e-mail, chat)	Vědět o funkci elektronické komunikace	pojmy e-mail, chat, zavináč, e-mailová schránka, heslo, e-mailová adresa e-mail – otevření, napsání, odeslání		MV – fungování a vliv médií

Využívat výukové programy, hry	Využívat výukové programy, hry	vyhledání a spuštění výukového programu práce s výukovým programem a jeho ukončení zábavné a herní programy		MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Vyhledávat informace na internetu	Vyhledávat informace na internetu podle pokynů	práce s internetem – zobrazení stránky funkce internetu vyhledávání na internetu – www stránky, hesla vyhledávače Seznam, Google stahování obrázků, textů		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu	Používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu	ikona internetového prohlížeče základní funkce internetového prohlížeče: -adresní řádek -tlačítka zpět a vpřed -tlačítko obnovit použití řádku vyhledávače rozdíl mezi adresním řádkem a vyhledávačem		MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC	Dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC	vhodné umístění PC správné sezení u PC a vzdálenost očí od obrazovky jednoduché protahovací cviky hygiena práce bezpečnost při práci		
Zvládat základní funkce mobilního telefonu, digitálních aparátů atp.	Zvládat základní funkce mobilního telefonu, digitálních aparátů atp.	přijmout hovor číslo 112 vytáčení čísla, rychlá volba přijetí a čtení SMS zprávy psaní SMS odeslání SMS zapnutí digitálního fotoaparátu základní funkce. -automatické nastavení -zoom focení vypnutí fotoaparátu	RV	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – fungování a vliv médií

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.4 ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Člověk a společnost	Základy společenských věd	1+2	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Školní zahrada
			Město Brno
			Výlety do okolí školy
			Výlety do přírody

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy.

Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, případně institucemi při řešení různých problémů. Dále sledují změny, ke kterým dochází v přírodě během ročních období, a uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního prostředí a jednání v duchu udržitelného rozvoje.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu **Společenskovědní základy** je rozdělen do čtyř tematických celků: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas a Rozmanitost přírody**.

V tematickém celku **Místo, kde žijeme**, se žáci učí, na základě poznávání nejbližšího okolí, chápat organizaci života v rodině, v obci, ve městě. Při vzdělávání je kladen důraz na praktické poznávání místních a regionálních zvyklostí a na přímé utváření zkušeností žáků. Praktické činnosti postupně rozvíjejí jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém celku **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi občana.

V tematickém celku **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase.

V tematickém celku **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako součást sluneční soustavy. Uvědomují si rozmanitost živé a neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si představili, že Země a život na ní je jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v souladu a rovnováze. Tuto rovnováhu může člověk snadno narušit a jen velmi obtížně obnovit.

Sledováním vlivu lidské činnosti na krajinu se žáci učí hledat možnosti, jak mohou sami přispět k její ochraně. Odhalují souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v nejbližším okolí, v regionu, na území České republiky i ve světě.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – přibližovat žákům ochranu životního prostředí, ekologické problémy, změny, vliv na lidské zdraví. naše město, městská část, změny krajiny vlivem člověka.

Mediální výchova – zdroj informací, sdělení. Media ovlivňují ekologii, ochranu přírody. Poznanky o městě, přírodě, vztahu člověka k přírodě – výukové a vzdělávací programy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- s ohledem na osobnost žáka předkládá učivo pro něj v atraktivní formě, s podporou vhodné motivace, ať již verbální či materiální volí výukové pomůcky podle konkrétních potřeb žáka a vychází z aktuální nabídky speciálních programů
- vychází z konkrétních znalostí věcí, prostředí, předmětů, činností s nimiž se žák denně setkává, a které důvěrně zná, má je zažité a je schopen je akceptovat
- nabízí žákovi přiměřené podněty v dostatečné míře
- dbá, aby žáka nezahltil přemírou nabídky, vybírá takové podněty, které vedou k využití v běžném životě
- opakováním se snaží zautomatizovat a zafixovat získané poznatky a nabyté dovednosti včlenit do praxe
- využívá audiovizuální a názorné pomůcky

žák

dle svých schopností

- se orientuje ve vztahu k sobě i ke svému okolí
- rozumí jednoduchým pokynům, znakům a symbolům
- dodržuje návykové stereotypy učení
- chápe pochvalu jako motivaci k učení
- vnímá přírodní zákonitosti a získané poznatky využívá v praxi
- využívá naučených dovedností v situacích ohrožujících život, majetek nebo životní prostředí
- orientuje se v souvislostech mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- má povědomí o existenci různých zemí, planetě Zemi, o vesmíru
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- dodržuje zásady společenského chování a zdravého životního stylu
- uplatňuje základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává úkoly, které vycházejí v co největší míře z praktického života
- vede žáky k vhodnému chování a jednání v běžných životních situacích
- vede žáky k porozumění chování a činností druhých
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- hodnotí nejen výkon, ale i míru snahy, která byla pro výkon vynaložena
- vede žáky ke kritickému hodnocení významu vlastní práce a práce ostatních členů týmu
- podporuje u žáků schopnost umět si poradit v konkrétní situaci

žák

dle svých schopností

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- ví na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému
- dokáže rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- dokáže upozornit na svůj vlastní problém
- respektuje zásady slušného chování
- v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby dokáže požádat o pomoc, pomoc přivolat a popsat problém

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují a komunikují
- poskytuje žákovi vždy dostatečný prostor k vyjádření k danému tématu
- cíleně rozšiřuje aktivní a pasivní slovní zásobu v probíraných tématech
- aktivuje žáka k otázkám a odpovědím a zjišťuje zpětnou vazbu v porozumění konkrétních témat

žák

dle svých schopností

- komunikuje s druhými lidmi
- rozumí sdělení a reaguje na ně
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat nad daným tématem ve skupině a pomáhat slabším žákům
- vede žáky ke vzájemné toleranci a respektování názorů druhých
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podporuje u žáka sebedůvěru
- vytváří u žáka potřebu chránit životní prostředí
- rozvíjí u žáků schopnost rozlišovat nevhodné chování a jednání
- vytváří u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy chování a jednání
- rozvíjí u žáků vnímavost a citlivé vztahy k lidem a k okolí
- poskytuje dostatek příležitostí k získávání zkušeností s jinými lidmi
- podporuje u žáků poznání a toleranci k odlišnostem různých skupin ve společnosti

žák

dle svých schopností

- žák má zdravé sebevědomí
- je schopen dle svých možností podřídit se práci v kolektivu
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- dodržuje pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků

Kompetence občanské

učitel

- dbá na dodržování dohodnutých pravidel
- podporuje u žáka vzájemnou toleranci a respektování osobnosti
- umožňuje žákovi uvědomovat si svá práva a naplňovat své povinnosti
- motivuje žáky k ochraně životního prostředí

žák

dle svých schopností

- uplatňuje osvojené postupy a dovednosti
- uvědomuje si své povinnosti
- je schopen podřídit se pravidlům a respektovat sebe i své okolí
- dodržuje naučené stereotypy chování a tím chrání své zdraví
- podílí se na ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

učitel

- dbá na dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví žáků a ochrany životního prostředí
- vede žáky k tomu, aby získané vědomosti využívali v běžné praxi
- podporuje u žáků dokončení započaté práce

žák

dle svých schopností

- zvládá sebeobsluhu, rozpozná své věci a dokáže se o ně postarat
- pracuje samostatně a svou práci dokončí
- udržuje pořádek při práci
- používá vhodné nástroje pro splnění úkolu
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při hrách, výletech a vycházkách (neohrožuje sebe, ani ostatní)

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Místo, kde žijeme				
Zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy	Zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy	popis cesty domů, popis cesty do školy, adresa bydliště, nejbližší orientační bod – ulice, náměstí, významná budova název školy, adresa školy, orientační bod v blízkosti školy	JČ RV	ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Znát důležitá místa ve městě	Vědět o důležitých místech ve městě	obchody, pošta, dopravní uzel, nádraží, divadlo Radost, Mahenovo divadlo, nám. Svobody, radnice, nemocnice, hřiště, park, hrad Špilberk, Petrov, ZOO, Galerie Vaňkovka, kino Olympia	JČ RV	ČŽP – Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení
Orientovat se v místní dopravě	Vědět o druzích a způsobech místní dopravy	MHD dopravní prostředky MHD orientace v jízdním řádu MHD vyhledat dopravní spojení na internetu jízdenky, průkazky ZTP/P	JČ RV PC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Znát státní symboly a jejich význam	Být seznámen s fungováním demokratické společnosti	Česká republika – naše vlast, náš domov státní občanství název země, ve které žijeme hlavní město jazyk	JČ RV	MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
		prezident republiky, jméno prezidenta, sídlo prezidenta, hradní stráž, prezidentská vlajka řízení státu – prezident,		MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
		vláda sídlo vlády parlament		MV – Vnímání mediálních sdělení

		Ústava České republiky	MV – fungování a vliv médií
		Vláda České republiky předseda vlády (premiér) ministři – školství, zdravotnictví poslanci volby	MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
		úřady státní správy městský úřad, starosta, primátor	
	Znát a vyjmenovat symboly našeho státu	Státní symboly – státní vlajka, státní znak, státní hymna	
Seznámit se s významnými událostmi naší vlasti	Být seznámen s významnými historickými událostmi naší vlasti	nejstarší osídlení naší země – seznámení se s knížkou Staré pověsti české (pověst o praotci Čechovi, pověst o kněžně Libuši) Český stát za vlády Karla IV. – kulturní a hospodářský rozvoj první prezident T. G. Masaryk 1. světová válka – příčiny a důsledky, vznik Československé republiky 2. světová válka – příčiny a důsledky vznik ČR vstup ČR do EU	MV – Vnímání mediálních sdělení
Jednat ekologicky a chránit životní prostředí	Jednat ekologicky a chránit životní prostředí	šetrné a ohleduplné chování k přírodě nerozdělávat oheň v přírodě ohleduplné chování k obyvatelům lesa – chráněná území třídění odpadů šetření vody a energií	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení
	Vědět o škodlivých vlivech na přírodu	odhazování odpadků, hluk v lese, rozdělávání ohně v přírodě, kouř z továren, výfukové plyny, znečišťování vody, vypalování suché trávy	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

Lidé kolem nás				
Rozlišovat základní a širší rodinné vztahy	Znát rodinné příslušníky a jejich vztahy	struktura rodiny, moje rodina vztahy v rodině role členů rodiny zaměstnání rodičů, sourozenců, prarodičů rodinné zvyky a tradice správné chování k rodičům chování k sourozencům chování k příbuzným námětové hry – na rodinu	JČ	
Rozlišovat partnerské a přátelské vztahy	Rozlišovat partnerské a přátelské vztahy	partnerské vztahy, vztahy mezi chlapcem a dívkou vznik rodiny, svatební obřad vztahy mezi manželi, rodiči možné příčiny rozpadu rodiny úplná a neúplná rodina konflikty v rodině řešení konfliktů přátelské vztahy – kamarádství, přátelství, parta vztahy mezi spolužáky vztahy k žákům ostatních tříd vzájemná pomoc mezilidské vztahy – vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům	JČ	MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Respektovat práva svá i práva druhých	Dodržovat pravidla soužití ve škole, ve třídě, ve společnosti	pojem soužití soužití v rodině, ve škole, na pracovišti správné chování ke spolužákům správné chování k rodičům, učitelům, přátelům modelové situace – správné chování ve škole, v dopravních prostředcích, v obchodě, na veřejnosti, v divadle	JČ	
Rozpoznat protiprávní jednání a umět přiměřeně	Být seznámen s charakteristikou škodlivého,	seznámení s projevy ohrožení krádeže	JČ	MV – Vnímání mediálních sdělení

reagovat	protiprávního jednání a jeho dopady	šikana zneužívání týrání drogy, alkohol, cigarety pojem vandalismus záměrné ničení a poškození cizích věcí druhy postihů: pokuta, zákaz činnosti, odnětí svobody, možnost postihů mladistvých, trestní odpovědnost		MV – fungování a vliv médií
		rozhovor o možném nebezpečí - modelové situace		
	Znát důležitá telefonní čísla	150 - hasiči 155 - záchranná služba 158 - policie		
Umět vnímat a tolerovat rozdíly v životě jiných lidí	Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků	rozdíly barev pleti zeměpisné odlišnosti jazykové odlišnosti tolerance k handicapu rozdílné tradice a zvyklosti	JČ RV	MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Osvojit si základní pravidla společenského chování	Osvojit si základní pravidla společenského chování	základy společenského chování: pozdravit, poprosit, poděkovat	JČ RV	
	Uplatňovat společenské návyky při běžných denních činnostech	modelové situace: chování ve škole, ve třídě na veřejnosti (v divadle, dopravním prostředku)		
	Rozlišovat vhodné a nežádoucí chování	vhodné - nežádoucí chování odstraňování nežádoucího chování		
	Mít osvojené základy stolování	základy stolování – čistota chování u stolu stolování na veřejnosti (návštěva restaurace)		
Vědět jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	Rozlišovat pojmy známý - cizí	pojmy známý - cizí	JČ	
	Vědět jak se chovat k cizím lidem, kteří nás někam zvou	četba příběhu rozhovor o možném		

	nebo nám něco nabízejí	nebezpečí		
	Vědět, jak přivolat pomoc dospělé osoby	modelové situace – setkání s cizími lidmi		
Rozpoznat nebezpečné situace a jednání ohrožující lidskou důstojnost	Být seznámen s nebezpečnými situacemi a jednáním ohrožujícím lidskou důstojnost	modelové situace o možném nebezpečí		
	V modelových situacích nacvičovat požádání o pomoc dospělé osoby v případě osobního nebezpečí	seznámení s projevy ohrožení upozornění na nebezpečí chování v rizikovém prostředí pomoc dospělého		
Lidé a čas				
Využívat časové údaje k orientaci během dne	Určovat čas na modelu hodin Základní časová orientace během dne	určení času s přesností na celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny pojmy: ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer charakteristické činnosti vztahující se k danému časovému úseku	JČ M PC	
Orientovat se v základních časových údajích (rok, měsíc, týden, den)	Znát rozdělení roku na roční období	vymezení pojmu rok rozdělení roku na roční období jaro, léto, podzim, zima – typické znaky	JČ PC E M	
	Znát názvy jednotlivých měsíců	pojem měsíc názvy jednotlivých měsíců rozdělení měsíců do ročních období správné pořadí měsíců s vizuální podporou spojení říkadel, písniček s ročním obdobím, měsíci		
	Znát dny v týdnu	pojem den, týden názvy jednotlivých dnů pracovní dny dny volna a odpočinku sváteční dny významné dny		

		počet dnů v týdnu počet týdnů v měsíci počet týdnů v roce počet měsíců v roce		
Znát rozvržení svých denních činností	Znát rozvržení svých denních činností	režim dne ve školním zařízení režim dne doma	JČ PC	
Rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost	Rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost	pojmy – včera, dnes, zítra teď, dávno bylo, je, bude pozdě, brzy	JČ PC	
Vyprávět o významných událostech vztahujících se k regionu a kraji	Seznámit se s významnými událostmi vztahujícími se k regionu a kraji	významné historické objekty v regionu regionální pověsti významné události tradiční lidové svátky – Vánoce, Velikonoce	JČ RV	ČŽP – Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Rozmanitost přírody				
Vysvětlit pojmy živá a neživá příroda, poznat vzájemnou propojenost	Seznámit se s pojmy živá a neživá příroda, poznat vzájemnou propojenost	pojem živá příroda pojem neživá příroda lidské výtvořiny pozorování přírody během ročních období vliv lidské činnosti na přírodu	JČ	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Rozlišovat skupiny rostlin a živočichů	Poznat a určit na obrázku zástupce živočichů žijících podle životního prostředí (země, voda, vzduch)	domácí zvířata lesní zvířata exotická zvířata ptáci ryby plazi	JČ PC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
	Znát vybrané zástupce rostlin	stromy, keře rostliny – pěstované, planě rostoucí léčivé byliny stromy listnaté, jehličnaté stromy ovocné, okrasné ovoce, zelenina		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Znát význam vody a vzduchu pro život všech živých organismů i člověka	Vědět o důležitosti vody pro život	důležitost vody pro člověka, zvířata i rostliny zdroje vody – moře, řeky, přehrady, potoky, studny, studánky	PC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

	<p>Rozlišovat druhy vody</p> <p>Vědět o důležitosti vzduchu pro život člověka, zvířat i rostlin</p>	<p>pitná, užitková, odpadní voda každodenní využití vody</p> <p>vzduch – důležitost pro život vlastnosti vzduchu čistota ovzduší úprava vzduchu, čističky vzduchu důležitost kyslíku pro všechny živé organismy, pro rostliny kyslík – nejdůležitější součást ovzduší, důležitost při dýchání organismů možnosti znečištění vzduchu továrny, doprava, smog</p>		
Znát zástupce domácích a volně žijících zvířat	Znát nejběžnější druhy domácích zvířat	<p>domácí zvířata a jejich mláďata hospodářská zvířata – kráva, koza, ovce, prase, kůň, králík, slepice, kachna, husa domácí mazlíčci – pes, kočka, zakrslý králík, morče, křeček, andulka...</p>	JČ PC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
	Znát nejběžnější druhy volně žijících zvířat	<p>volně žijící zvířata (lesní zvířata) – zajíc, srnec, jelen, veverka, liška, divoké prase ptáci – kos, vrabec, sýkorka, vrána, datel, káně, sova ryby – kapr, pstruh, štika plazi – užovka, slepýš, zmije</p>		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Vyjmenovat typické zástupce ekosystému žijících v regionu	Seznámit se s nejběžnějšími zástupci ekosystému žijících v regionu	<p>domácí zvířata a jejich mláďata hospodářská zvířata – kráva, koza, ovce, prase, kůň, králík, slepice, kachna, husa domácí mazlíčci – pes, kočka, zakrslý králík, morče, křeček, andulka... volně žijící zvířata (lesní zvířata) – zajíc, srnec, jelen, veverka, liška,</p>		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

		<p>divoké prase</p> <p>ptáci – kos, vrabec, sýkorka, vrána, datel, káně, sova</p> <p>ryby – kapr, pstruh, štika</p> <p>plazi – užovka, slepýš, zmije</p> <p>stromy listnaté – bříza, kaštan (jírovec), dub, lípa, javor</p> <p>stromy jehličnaté – smrk, borovice, jedle, modřín</p> <p>stromy ovocné – jabloň, hrušeň, třešeň, švestka</p> <p>byliny – sněženka, pampeliška, sedmikráska, fialka, kopretina, pomněnka</p> <p>okrasné květiny – růže, narcis, tulipán</p>		
Poznat nejnámější jedovaté a léčivé rostliny	Seznámit se s nejnámějšími jedovatými a léčivými rostlinami	léčivé byliny jedovaté rostliny houby – jedlé, jedovaté	PC	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Znát základy péče o pokojové rostliny a domácí zvířata	Vědět o způsobu péče o pokojové rostliny	péče o pokojové rostliny – zalévání, přihnojování, přesazování, utírání prachu z listů rostlin životní podmínky rostlin – voda, teplo, vzduch, světlo		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
	Vědět o způsobu péče o domácí i lesní zvířata	péče o domácí mazlíčky – krmení, voda, péče o srst, péče o čistotu kotce, očkování péče o zvěř v zimě v lese		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí
Uplatňovat zásady ochrany přírody	Vědět o ochraně přírody a životního prostředí	šetrné a ohleduplné chování k přírodě: neodhazovat odpadky neničit přírodu nelámat větve, stromy, keře netrhat chráněné rostliny nekopat do lesních plodin neznečišťovat vodu ohleduplné chování		ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí MV – Vnímání mediálních sdělení

		k obyvatelům lesa: nekřičet neničit drobné živočichy a jejich příbytky znát obory pro zvířata, chráněná území, lesní školky třídit odpady šetřit vodu a energie	
	Vědět o škodlivých vlivech na přírodu a životní prostředí	kouř z továren výfukové zplodiny aut topení pevnými palivy znečišťování vody hnojiva do půdy vypalování suché trávy	ČŽP – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.5 ESTETIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Umění a kultura	Estetika	2	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Keramická dílna
			Návštěvy výstav, památek, muzeí, divadel

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.

Žáci se seznamují prostřednictvím různých činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a hudebního umění, ale také umění dramatického a literárního.

V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti neverbálního vyjadřování. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** zahrnuje vzdělávací okruh **Estetika**, který zahrnuje **Výtvarnou výchovu, Hudebně pohybovou výchovu a Dramatickou výchovu**.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup v práci s nimi (při tvorbě, vnímání a interpretaci) vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Umožňuje jim uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivé činnosti směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životní postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí.

Důležitým úkolem výtvarné výchovy je rozvíjet také jemnou motoriku.

Hudebně pohybová výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Hudebně pohybová výchova rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Cílem hudebně pohybové výchovy je převést žáka z etapy spontánních vztahů k hudbě do etapy uvědomělého vstupu do světa hudby, rozvíjet hudebnost a pohybovou kulturu žáků.

V dramatické výchově se žáci prostřednictvím aktivních činností dokážou vcítit do různých životních rolí, mohou je předem prozkoumat a připravit se na ně. Vyzkouší si různé typy řešení a vyberou z nich to nejlepší. Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj každého jednotlivce.

Rozvíjí komunikativní schopnosti verbální i nonverbální povahy, podněcuje tvořivé myšlení, obrazotvornost a nápaditost žáků, podporuje a uplatňuje intuici, působí na zvládnutí spontánního chování, kontrolu emocí a zvýšení sebevědomí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa
- prožitkům pozitivně ovlivňujícím osobnost člověka
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování
- rozšiřování povědomí o kulturním dědictví i současném dění v kultuře
- seznámení se základními výtvarnými technikami
- vysvětlení potřeby respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického citění
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie), tvořivosti, podporuje a uplatňuje intuici
- výměně rolí s postojí a city dané role a poté k jejich pojmenování

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – vztahy mezi člověkem a životním prostředím ve výtvarné, hudební i dramatické výchově

Mediální výchova – výtvarná, hudební a dramatická díla v médiích.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- podněcuje žáky k tvořivosti a estetickému vnímání
- umožňuje žákům osvojit si strategie estetických technik a motivuje je pro jejich využívání
- rozvíjí u žáků intonační, rytmické a pohybové dovednosti
- umožňuje žákům kladné emoční prožívání hudby a výtvarného projevu
- rozvíjí u žáků zájem o umění a umělecké aktivity
- podporuje u žáků jejich fantazii a tvořivost
- nechává dostatek času žákovi ke vstřebání estetického zážitku
- předkládá, seznamuje a používá hudební nástroje
- předkládá, seznamuje a používá výtvarný materiál

- vybírá vhodné hudební skladby, písničky
- nezasahuje při výtvarném projevu do práce nevhodným způsobem, nevnučuje žákovi svoji představu, zvažuje míru dopomoci

žák

dle svých schopností

- osvojí si některé lidové písně
- je schopen emotivních zážitků z estetických činností
- zvládá nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech
- zpívá a rytmitizuje dle svých dispozic

Kompetence k řešení problémů

učitel

- posiluje u žáků víru ve vlastní schopnosti
- umožňuje žákům prezentaci vlastních výkonů
- zadává úkoly, které vycházejí v co největší míře z praktického života
- předkládá žákům hudební produkci v optimální hlasitosti
- směřuje žáka k poznávání svých možností
- podporuje sebevědomí a schopnost nebát se zpívat před ostatními osobami
- využívá možnosti pozitivního působení hudby na chování žáka a změnu jeho nálady
- klade důraz na to, aby žák při neúspěchu vytrval a neztratil zájem o další výtvarnou činnost
- pomáhá žákovi překonávat strach z neznámých nebo na dotek „zvláštních“ materiálů
- předvede možné řešení dané problémové situace

žák

dle svých schopností

- nenechá se odradit od neúspěchu
- přijímá důsledky svého rozhodnutí
- ví, na koho se může obrátit při řešení problému
- vyjádří, co se mu líbí nebo nelíbí v estetickém cítění
- vybere si z nabízených možností při řešení zadaného úkolu (hudební, výtvarné)
- toleruje jiný vkus nebo přání jiné osoby a snaží se o dohodu

Kompetence komunikativní

učitel

- obohacuje a buduje slovní zásobu o termíny z výtvarné oblasti
- rozvíjí aktivní i pasivní slovní zásobu z textů písní
- nabízí žákům různé texty písní, skladeb, obrazové materiály, audio i videozáznamy
- aktivuje žáky k souvislému a kultivovanému projevu ústnímu, zejména pak pěveckému
- vede žáky ke komunikaci nad svým výtvarným dílem
- dbá na správné držení těla, zřetelnou výslovnost, přirozený projev a přednes

žák

dle svých schopností

- komunikuje a spolupracuje s okolím
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- učí se pomocí hudebních a výtvarných děl lépe komunikovat

- seznamuje se s uměním a jeho možnostmi
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku

Kompetence sociální a personální

učitel

- vede žáky k utváření příjemné atmosféry ve třídě
- rozvíjí u žáků schopnost spolupráce a společného emočního zážitku z estetických činností
- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné spolupráce, tolerance a respektování názorů druhých
- aktivuje žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce a práce ostatních
- podporuje u žáka sebedůvěru
- aktivuje žáky ke společným hudebně pohybovým činnostem, bližšímu kontaktu a možnosti spolupráce

žák

dle svých schopností

- žák má zdravé sebevědomí a kultivované vystupování
- vnímá pozitivně pohyb, melodii, rytmus, aktivně ji vyhledává
- při společné činnosti spolupracuje s ostatními, podřídí se práci v kolektivu
- hodnotí práci svou i druhých

Kompetence sociální a personální

učitel

- podporuje u žáků možnost tvořivě se projevit, vyjadřovat své emoce a postoje
- nejrůznějšími způsoby přibližuje žákům hudební a výtvarné umění, a tím působí na jejich estetické vnímání
- seznamuje žáky s krásou přírody a kulturních památek, kulturou jiných národů a etnik
- vede žáky k pochopení poslání uměleckého díla a umění jako prostředku k posílení mravnosti
- vytváří u žáka kladný vztah k národnímu umění a kulturnímu dědictví
- rozvíjí schopnost žáka obhajovat svou práci

žák

dle svých schopností

- vnímá krásu přírody a umění
- vytváří si ohleduplný vztah k přírodě a kulturním památkám

Kompetence pracovní

učitel

- ukazuje žákům, jak správně a bezpečně používat výtvarné potřeby
- vytváří u žáků hygienické návyky vztahující se k výtvarným a hudebním činnostem
- vede žáky k udržování pořádku při práci s výtvarným materiálem
- podporuje dokončení práce
- rozvíjí tvořivé dovednosti a schopnosti
- nabízí různorodost rytmických nástrojů
- nabízí různorodost výtvarných materiálů a potřeb
- zajišťuje vhodné psychohygienické podmínky

žák

dle svých schopností

- zapojuje se do tvořivých činností
- je schopen samostatně si zvolit vhodné pracovní prostředky pro zadanou činnost
- prezentuje výsledky vlastní tvůrčí činnosti
- umí pracovat s rozmanitostí výtvarných pomůcek a potřeb
- zvládá základní pracovní postupy výtvarných technik

ESTETIKA

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Výtvarná výchova				
Využívat vědomě všech smyslů	Při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů		ZSV PC JČ	
	Aktivně pozorovat a prožívat jarní období – kresba a malba	tráva, déšť, slunce květiny, stromy, zvířata děj, Velikonoce		ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	Aktivně pozorovat a prožívat letní období – kresba a malba	voda, obloha, slunce, ryby, postava, oblečení děj, prázdniny		ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	Aktivně pozorovat a prožívat podzimní období – kresba a malba	foukání větru, déšť listí, stromy, ovoce, zelenina		ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	Aktivně pozorovat a prožívat zimní období – kresba a malba	sníh, led, sněhulák, postava, oblečení, děj, Vánoce		ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	Uplatňovat a používat základní techniky a postupy kresby	kresba pastelkami, voskovými pastely, křídami, tuží, tužkou měkkým grafickým materiálem – rudkou, uhlem vybarvování menších ploch a detailů obtahování tvarově zajímavých šablon kresby na maketu různých předmětů, jednoduché zdobné ornamenty kresba detailů a jednotlivostí grafický záznam pohybu	RV ZSV	MV – vnímání mediálních sdělení
	Uplatňovat a používat základní techniky a postupy malby	malba prstovými barvami – otisky, nanášení v několika vrstvách, roztírání barvy po ploše		MV – vnímání mediálních sdělení

	<p>plošné nanášení barvy štětcem</p> <p>netradiční způsoby – hadříky se zajímavou strukturou</p>	
<p>Mít cit pro krásu přírody, pozorovat tvar a strukturu listů a stromů</p>	<p>pozorování krásy přírody, tvary stromů, kůra stromů</p> <p>tvar, struktura listů, práce s přírodninami</p> <p>sběr přírodnin, kamínků</p> <p>lisování, sušení</p> <p>figurky z přírodnin</p> <p>otiskování listů s dokreslováním</p> <p>navlékání plodů dle složitější předlohy</p> <p>koláže, lepení přírodnin</p>	<p>ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí</p> <p>MV – vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Umět překládat papír, vytrhávat jednoduché předkreslené tvary</p>	<p>práce s papírem a kartonem (měkký, tvrdý, hedvábný papír, tónovaný papír, karton, krabičky, roličky od toaletního papíru)</p> <p>mačkání do kuliček</p> <p>lepení, navlékání papírových kuliček</p> <p>vyrovnávání a zdobení mačkaného papíru</p> <p>trhání menších kusů</p> <p>vytrhávání jednoduchých předkreslených tvarů</p> <p>překládání na poloviny, čtvrtiny</p>	<p>MV – vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Umět pracovat s kartonem</p>	<p>plošné tvarování papíru</p> <p>prostorové tvarování papíru, krabiček</p> <p>práce s krabičkami, s roličkami</p> <p>papírové masky, loutky</p>	<p>MV – vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Aktivně a bezpečně používat nůžky pro svou výtvarnou činnost</p>	<p>tvarové střihání</p> <p>vystřihování předkresleného tvaru, jednoduchých tvarů z tiskovin</p> <p>jednoduchých tvarů z textilního materiálu</p> <p>střihání provázku na určitou délku</p> <p>střihání papíru, tiskovin,</p>	<p>MV – vnímání mediálních sdělení</p>

	<p>látky – podle vzoru, podle pokynů</p> <p>stříhání lepicí pásky</p> <p>stříhání různých materiálů</p>
Umět používat různé druhy lepidel	<p>práce s různými druhy lepidel</p> <p>natírání lepidla štětcem</p> <p>natírání větších ploch</p> <p>lepení bodů</p> <p>lepení více vrstev na sebe, přes sebe</p> <p>lepení lepicí páskou</p>
S pomocí modelovat předměty, figurky, zvířata z jednoho kusu hmoty	<p>práce s modelovacími hmotami</p> <p>zpracování hmoty dlaněmi, prsty, navršováním, válením</p> <p>modelování z hroudy hlíny: hloubením, plošné tvary, vyřezávání jednoduchých tvarů z plátů, jednoduché zdobení tvarů</p> <p>modelování jednoduchých obrazů - obrysy</p> <p>ozdobné dekorování – vrypy, otisky, vytahování detailů, lepení detailů</p>
S pomocí modelovat předměty, figurky, zvířata ze dvou a více kusů hmoty.	<p>spojování kusů keramické hlíny šlikrem lepení detailů šlikrem</p> <p>vytahování detailů</p>
Zvládat glazování více barvami	glazování třemi a více barvami
Vyhledávat a využívat vhodný textilní materiál pro výtvarnou činnost.	<p>práce s textiliemi, provázky</p> <p>stříhání proužků – dle vzoru textilie vystřihování jednoduchých vzorů textilie</p>
Mít povědomí o vlastnostech a možnostech využití odpadového materiálu.	<p>pojem odpadový materiál</p> <p>technika práce s odpadovým materiálem (dřevo, drátky, plíšky, pěnový polystyrén, víčka PET lahví)</p> <p>kladení, tvarování</p> <p>lepení</p> <p>dotváření</p>

MV – vnímání mediálních sdělení
ČŽV – vztah člověka k prostředí

	Umět používat v kresbách a malbách rozličných materiálů, technik a postupů	kresby do škrobové barvy klovatinou a tuží klovatinou a voskovými pastely do mokrého podkladu - zapouštění barev, tuží dokreslování barevného podkladu dokreslování nahodilých skvrn obrázky ryté do tuže voskové kresby malba netradičními nástroji – špejlí, houbičkou, hadříkem, dřívkem malba do škrobového podkladu do mokrého podkladu na mokrý pokrčený papír zapouštění barev do mokrého podkladu roztírání barevných skvrn, domalovávání nahodilých skvrn		
		otiskování přírodnin - listů, drobných zajímavých předmětů tiskátka z korku, brambor, papíru otiskování skvrn pomocí mačkaného papíru		
		kombinované techniky koláže obkreslování, vystřihování, dokreslování, domalovávání, vytrhávání lepení, dolepování, barvení, otiskování		
Rozlišovat, třídít, porovnávat a pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie	Tvůrčím způsobem experimentovat s barvami	experimentování s mícháním barev	ZSV RV	
	Pozorovat známé předměty a vidět krásu, barvu, linii a tvar v obyčejných věcech	sledování a vnímání světla odstíny základních barev využití barevných odstínů výrazové vlastnosti barev barevná kompozice		

		výtvarného projevu vlastnosti tmavé a světlé plochy		
	Porovnávat a třídit předměty na základě odlišností linie, barvy, tvaru a struktury	vnímání linie a struktury hry s linií a tvarem hry s linií a barvou pozorování známých předmětů linie a struktura užitek- kových předmětů linie, tvar, barva a struktura na přírodních materiálech		
Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	Snažit se uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	dekorativní a prostorové práce hry s různými materiály dekorativní členění plochy s využitím barvy, tvaru smysl pro rytmus výtvarné hry s barvou, barevnými skvrnami – roztírání, rozfoukávání, otisky výtvarné hry s linií a čarou, různé tloušťky čar		
Uplatňovat základní dovednosti při přípravě a realizaci svého tvůrčího záměru	Mít základní dovednosti při kresbě a malbě, s pomocí učitele dodržovat výtvarné postupy a technologie	kresba prstem, tužkou, pastelkami, voskovými pastely, křídami, tuží, uhlem, rudkou malba vodovými a temperovými barvami kresba, malba detailů jednotlivostí zobrazování známých zvířat zobrazování lidské postavy náměty ze života dětí i dospělých kresby a malby dějů k nimž má žák citový vztah zobrazování různých pracovních pohybů a činností	ZSV PC JČ	ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	Mít základní dovednosti při práci s modelovacími hmotami, s pomocí učitele dodržovat výtvarné postupy a technologie	zpracování hmoty dlaněmi, prsty, pomocí modelovacího náčiní modelování předmětů, figurek, zvířat z jednoho a více kusů hmoty prostorové pojetí keramiky		

		glazování jednou barvou, více barvami		
Při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	Výtvarně ztvárnit vlastní zážitky ze svého života a umět vyjádřit emoce	spontánní kresby a malby ze života žáků kresby a malby dějů, k nimž má žák citový vztah	ZSV RV	
	Znát pojmy kultura bydlení a kultura odívání	kultura bydlení kultura odívání náměty z oblasti životního prostředí		ČŽP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí MV – vnímání mediálních sdělení
	Umět rozlišit nejzákladnější druhy výtvarného umění	umělecké produkce (malba, kresba, fotografie, ilustrace animovaný film...) výtvarná díla – návštěvy výstav, památek, muzeí ilustrace pohádek, říkadla, písni		MV – vnímání mediálních sdělení
	Prezentovat své práce na veřejnosti, porovnávat výsledky své práce s výsledky ostatních	výtvarné ztvárnění básničky, písničky, říkadla, pohádky výstava výtvarných prací žáků		MV – vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Hudebně pohybová výchova				
Vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehudební zvuky	Mít základní poznatky o druzích zvuků	sluchová cvičení – rozvoj fonemického sluchu zvuky předmětů z prostředí, kde žijeme nehudební zvuky přírodní zvuky hlasy osob	JČ PC	
	Rozlišovat hudební zvuky a zvuky hudebních nástrojů	zvuky hudebních nástrojů přiřazování nástroje ke zvuku podle sluchu vyhledávání nástroje podle zvuku, obrázku, symbolu rozlišování nástrojů ve skladbě podle sluchu kontrast ticho – zvuk		
Zpívat na základě svých dispozic a využívat získané	Zpívat písně přiměřené hlasovému rozsahu	zpěv lidových a umělých písni písně zaměřené k ročním	PC	MV – vnímání mediálních sdělení

pěvecké dovednosti	a individuálním schopnostem	obdobím, svátkům, tématům sólový a sborový zpěv		MV – fungování a vliv médií
Interpretovat vybrané lidové a umělé písně	Interpretovat vybrané zvládnutelné písně	umělé, lidové písně oblíbené písně dle volby žáků písně oblíbených interpretů hudebně – pohybové hry se zpěvem	PC	MV – vnímání mediálních sdělení
Improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem	Doprovázet podle svých schopností písně na rytmické nástroje	nástroje Orffova instrumentáře jednoduché hudební nástroje rytmické nástroje hra na tělo rytmizace a melodizace říkadla, písni změna rytmu – tempo – pomalé, rychlé dynamika, rytmus improvizovaný pohybový projev podle hudby		
Rozpoznat vybrané hudební nástroje	Poznat vybrané hudební nástroje a jejich zvuk	klavír, kytara, housle, bubínek, flétna Orffův instrumentář přirázování nástroje ke zvuku se zrakovou a bez zrakové kontroly	PC	
Soustředit se na poslech skladeb různých žánrů	Koncentrovat se na poslech písni a hudby různých hudebních žánrů	písně oblíbených zpěváků hudební styly – hudba pochodová, taneční, relaxační, ukolébavka, dechovka, vážná hudba hudba filmová muzikál, opereta, opera nejznámější čeští hudební skladatelé		MV – vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
	Soustředit se na poslech relaxační hudby	poslech relaxační hudby spojený s uvolněním s barevnými vjemy s vůní se světlem		MV – vnímání mediálních sdělení
	Pomocí kresby a malby vyjádřit obsah hudební skladby, písně	hudební skladby, písně ve výtvarném projevu		

Rozpoznat výšku, sílu a délku tónu, tempo a rytmus skladby	Rozeznat tóny podle výšky a délky, tempo a rytmus skladby	krátké, dlouhé tóny tóny vysoké a nízké síla tónu rytmus skladby tempo skladby		
Reagovat na hudbu, její tempo a rytmus pohybem	Zapojovat se do hudebně pohybových her	chůze, pochod, poskoky – reakce na změnu tempa rytmizované slovní celky a hry na tělo spojené s pohybem tělesná cvičení s hudebním doprovodem pohybové hry s říkadly a popěvky	TV	
	Spontánně reagovat pohybem na hudbu	improvizace pohybového projevu		
Zvládnout jednoduché taneční kroky	Mít představu o základních tanečních prvcích z vybraných tanečních žánrů	kolektivní tanec – kruhový tanec ve dvojici – přizpůsobení se rytmu, tempu individuální tanec taneční hry se zpěvem a hudbou – taneční prvky – přísunný krok, úkrok, poskok, mazurka tance lidové, country, moderní tance s využitím náčiní		
Spojovat základní pohybové prvky v celek, orientovat se v prostoru	Zapamatovat si jednoduchou choreografii tanců	tance lidové, country, mazurka, polka, diskotékové tance základní taneční kroky orientace v prostoru		MV – vnímání mediálních sdělení
	Snažit se pohybem vyjádřit náladu hudby	improvizované vyjádření hudby pohybem		MV – vnímání mediálních sdělení
	Pomocí barevné kompozice zachytit dynamičnost pohybu	hudební skladby, písně ve výtvarném projevu		MV – vnímání mediálních sdělení
Reagovat na reprodukci relaxační hudby	Reagovat na reprodukci relaxační hudby	uvolnění se při poslechu relaxační hudby poslech relaxační hudby spojený s barevnými vjemy, s vůní, se světlem		MV – vnímání mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií

Dramatická výchova				
Ovládnout základní mluvní dovednosti a obohacovat slovní zásobu	Rozvíjet řečové schopnosti a obohacovat slovní zásobu	práce s dechem správné tvoření hlasu správné držení těla rozvíjení verbální i neverbální komunikace srozumitelné vyjadřování četba pohádek a příběhů četba časopisů pro děti a mládež četba titulků v novinách	JČ RV	
Rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost	Rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost	rozvíjení psychosomatických dovedností cvičení pro rozvoj mechanické paměti	JČ TV	
	Soustředit se na četbu příběhu, na poslech písniček	básničky, říkadla, písničky příběhy, pohádky		MV – vnímání mediálních sdělení
Zapojovat se do her, přijímat pravidla hry	Snažit se zapojit do her, respektovat pravidla hry	herní dovednosti vstup do role typová postava srozumitelný přednes dramatika a slovesnost dramatická situace		
Přirozeně jednat v jednoduchých rolích	Snažit se přirozeně jednat v jednoduchých rolích	činoherní a loutkářské prostředky hra s maňáskem, s loutkou vžití se do role výměna role komunikativní dovednosti přednes rozvíjení představivosti a fantazie		MV – vnímání mediálních sdělení
Spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace, navázat kontakt s druhými	Snažit se spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace, navázat kontakt s druhými	improvizace respektování pravidel posloupnosti nonverbální komunikace koordinace pohybu na jevišti spolupráce s ostatními herci – spolužáky hodnocení svého výkonu, hodnocení hereckých výkonů spolužáků	JČ	

Rozvíjet schopnost vcítit se do role	Snažit se vcítit se do role Pojmenovat dané role a role po výměně	rozvoj obrazotvornosti výměna rolí s postoji a city dané role rozvoj intuice	JČ	
Poznat základní divadelní druhy	Být seznámen se základními divadelními druhy	základní dramatické žánry městská divadla Národní divadlo návštěva divadla Radost		ČŽP – vztah člověka k prostředí MV – fungování a vliv médií

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.6 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3+2	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Školní zahrada
			Příroda
			Bazén
			Cvičebna
			Snoezelen

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjet fyzické předpoklady pohybových možností, uvědomit si povinnost preventivní péče o své zdraví v přiměřené míře věku a vlastním schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a zdraví** prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Seznamuje žáky s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Výchova ke zdraví a Tělesná výchova**.

Vzdělávací okruh **Výchova ke zdraví** poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví a osobní bezpečnosti. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Respektuje celistvost osobnosti, její biologické a fyziologické potřeby.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Vzdělávací okruh **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení.

Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Vzhledem ke specifickým postižením žáků, se doporučuje zařazovat relaxační chvílky a dechová cvičení nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i během výuky ostatních předmětů a přestávek (tzv. pohybové přestávky).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a tělesnou aktivitou
- dodržování správných stravovacích návyků a uplatňování zásad správné výživy v rámci svých možností
- uvědomění si zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivu na všechny složky zdraví člověka
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- upevnění pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám
- získávání informací o centrech odborné pomoci
- získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání
- vyjádření vlastních potřeb, respektování potřeb ostatních

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – zdravý způsob života, ochrana zdraví, zodpovědnost za své zdraví, škodlivé vlivy na lidské zdraví.

Mediální výchova – ochrana před návykovými látkami, hazardními hrami, sportovní přenosy, aktivní cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- seznamuje žáky se správnými stravovacími návyky
- vede žáky k pochopení významu pohybu pro zdraví
- vede žáky k chápání a používání správné terminologie, dodržování pravidel, povelů, symbolů, gest a vzájemné komunikaci
- srozumitelně vysvětluje způsoby cvičení, pravidla her
- seznamuje žáky s historií a současností sportu
- dbá na hygienická a bezpečnostní pravidla, respektuje individuální schopnosti žáků
- zařazuje pravidelné střídání aktivity a relaxace
- vždy navozuje radostnou atmosféru při veškerých pohybových aktivitách

žák

dle svých schopností

- získává orientaci v základních názorech na zdraví a postupném uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- chápe základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- zná správné stravovací návyky a uplatňuje správné zásady správné výživy
- zvládá kondiční a rytmické formy cvičení
- orientuje se v základní odborné terminologii – smluvené povely, signály, gesta, vzájemná komunikace
- chápe význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity
- má základní turistické dovednosti
- dodržuje hygienická a bezpečnostní opatření při pohybových činnostech
- dodržuje bezpečnostní pravidla v silničním provozu i v přírodě
- dovede využívat základní kompenzační a relaxační techniky
- soustředí se na pohyb a je schopen vytrvat při jeho provádění

Kompetence k řešení problémů

učitel

- posiluje v žácích víru ve vlastní schopnosti
- motivuje žáka všemi dostupnými prostředky ke zvládnutí pohybové aktivity
- motivuje žáka, nevzdávat se při nezdaru
- seznamuje žáky rozpoznávat situace ohrožující tělesné i duševní zdraví a osvojovat si poznatky, jak jim předcházet
- seznamuje žáky se zásadami bezpečného chování ve sportovním prostředí

žák

dle svých schopností

- vnímá problémové situace
- rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se odradit neúspěchem
- odmítá zdraví ohrožující návykové látky

Kompetence komunikativní

učitel

- posiluje v žácích víru ve vlastní schopnosti
- předkládá žákům srozumitelnou cestou základní povely a pokyny
- obohacuje žáka o termíny, týkající se pohybových aktivit
- poskytuje žákovi vždy dostatečný prostor k vyjádření
- podporuje vzájemnou komunikaci při pohybových aktivitách

žák

dle svých schopností

- rozumí sdělení a přiměřeně reaguje
- vyslechne a přijme pokyn

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vede žáky ke vzájemné toleranci a respektování druhých
- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích, ve skupinkách
- podporuje u žáka sebedůvěru
- vytváří u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy chování a jednání
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- seznamuje žáky s nebezpečím možného psychického i fyzického zneužívání
- zařazuje cvičení směřující k optimálnímu rozvoji osobnosti žáků a zlepšení kvality jejich života

žák

dle svých schopností

- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování ve známém prostředí
- dodržuje pravidla při sportovních hrách, chová se fair - play
- uplatňuje základní návyky společenského chování

Kompetence občanské

učitel

- respektuje zdravotní stav žáků
 - dbá na dodržování dohodnutých pravidel a norem
 - vede žáky k bezpečnému chování v prostředí, kde se pohybuje a při komunikaci s neznámými lidmi
- snaží se u žáků o zlepšení zdatnosti

žák

dle svých schopností

- je schopen podřídit se pravidlům a respektovat sebe i své okolí
- dodržuje naučené stereotypy chování a tím chrání své zdraví
- řídí se pokyny dospělých v situacích ohrožujících zdraví člověka
- chápe důležitost dobrého vztahu mezi vrstevníky ve škole
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní a náradí, dodržování základních zásad bezpečnosti při pohybových činnostech
- motivuje žáky k využívání znalostí získaných při pohybových činnostech, při hře, soutěži, rekreačních činnostech
- podporuje u žáků pohybové aktivity
- podporuje osvojování základních hygienických návyků při pohybových aktivitách

žák

dle svých schopností

- má kladný postoj k pohybovým aktivitám
- využívá znalostí a pohybových dovedností v běžném životě, při hrách, soutěžích, rekreačních činnostech,
- zvládá přípravu na pohybovou činnost a její ukončení
- udržuje pořádek, pečuje o sportovní vybavení, o cvičební úbor
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny při sportovních aktivitách ve škole, v přírodě i v běžném životě

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Výchova ke zdraví				
Chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky	Chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky	základní hygienické zásady mytí obličeje, rukou hygiena těla, čištění zubů použití kapesníků, WC mytí a úprava vlasů používání základních hygienických prostředků – mýdlo, šampón, pasta na zuby, krémy intimní hygiena	JČ ZSV	
	Chápat význam otužování	otužování organismu		
	Porozumět pojmům dětství, puberta, dospívání	dětství, puberta, dospívání tělesné změny sexuální dospívání – rozdíly mezi ženou a mužem prevence rizikového sexuálního chování antikoncepce		MV – vliv mediálních sdělení
	Seznámit se s vývojem lidského života	vznik nového života těhotenství		MV – vliv mediálních sdělení
Dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých	Snažit se dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých	zásady bezpečného chování a ochrany zdraví – v dopravě, ve škole, při zájmových činnostech, při pracovních činnostech, na výletě, na dovolené	ZSV JČ	
	Seznámit se s možnými nemocemi a zdravotními problémy	pojem zdravotní problémy a potíže nemoci přenosné a nepřenositelné chronické nemoci HIV, žloutenka, pohlavní nemoci, zubní kaz úrazy – při pádu, sportu, nehodě		MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií

		odřeniny, zlomeniny popáleniny		
	Dodržovat bezpečnostní pravidla k ochraně svého zdraví	ochrana proti nakažení infekčními a nakažlivými nemocemi prevence úrazů - pravidla bezpečnosti ochrany zdraví		MV – vliv mediálních sdělení
	Při didaktických hrách umět popsat své problémy a potíže	první pomoc záchrana života při úrazech ochrana před přenosnými i nepřenositelnými nemocemi		MV – vliv mediálních sdělení
Objasnit vliv životního prostředí na zdraví lidí	Objasnit vliv životního prostředí na zdraví lidí	čistota prostředí čistota ovzduší čistota vody	ZSV	ČŽP – vztah člověka k prostředí
Znát negativní důsledky sociálně patologických jevů a chránit se před nimi	Být seznámen s pojmem sociálně patologické jevy	trestná činnost mládeže lež, záškoláctví, útěky útěky z domova, toulání vandalismus krádeže drogy, alkohol, cigarety prevence sociálně patologických jevů chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy příčiny a důsledky nevhodného chování vyhledání pomoci	ZSV	MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií
	Vhodně využívat volný čas, jako ochranu proti ohrožení sociálně patologickými jevy	pojem – volný čas kultura – kino, divadlo, výstavy sport – výlety, vycházky, rekreační sporty koníčky - sbírání různých předmětů, kreslení, četba, prohlížení obrázkových knížek, časopisů, PC, TV správné využívání volného času nevhodné využívání volného času (party, cizí lidé, drogy, alkohol, kouření, krádeže)		MV – fungování a vliv medií ČŽP – Vztah člověka k prostředí

	Zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	násilí, zneužívání, týrání, agrese šikana kriminalita		MV – vliv mediálních sdělení
	V modelových situacích nacvičovat vhodná řešení chování sociálně patologických jevů	ochrana před těmito jevy		
Předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Být seznámen s pojmem návyková látka	nadměrné užívání léků kouření, alkohol, drogy čichání chemických látek	JČ	MV – vliv mediálních sdělení
	Vědět o důsledcích užívání návykových látek, poškozování zdraví	zdravotní a sociální rizika poruchy zdraví nebezpečí onemocnění rakovinou, chorobami srdce, dýchacích cest, cév otrava alkoholem poškození mozku představy o chování pod vlivem drog představy o spáchání trestné činnosti pod vlivem drog výhody života bez návykových látek		MV – vliv mediálních sdělení
	V modelových situacích si osvojit způsoby, jak odolat případné nabídky a nedostat se do problémů	modelové situace a praktické ukázky odmítání návykových látek		MV – fungování a vliv medií
Uplatňovat osvojené dovednosti komunikativní obrany proti manipulaci, šikaně, agresi a sexuálnímu zneužívání	V modelových situacích procvičovat bezpečné chování mezi vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích	bezpečné chování mezi vrstevníky vztah k cizím lidem bezpečné chování při komunikaci s neznámými lidmi projevy ohrožení formy sexuálního zneužívání šikana a násilí	JČ	

	V modelových situacích nacvičovat upozornění na nebezpečí, požádání o pomoc dospělé osoby	upozornění na nebezpečí požádat o pomoc dospělou osobu telefonní číslo: 112		
Chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině	Vědět o významu rodiny a jejím fungování	vznik rodiny možné příčiny rozpadu rodiny úplná a neúplná rodina vztahy v rodině – mezi rodiči, mezi rodiči a dětmi, mezi sourozenci vztahy k příbuzným rodinné zvyky a tradice soužití v rodině	ZSV RV JČ	
	Respektovat pravidla společenského chování	pravidla společenského chování vzájemná pomoc ochrana života, úcta k člověku pomoc starším, nemocným, postiženým lidem, ohleduplnost		MV – vliv mediálních sdělení
	Chápat význam přátelství, kamarádství	pojem mezilidské vztahy, přátelství kamarádství mezilidská komunikace vztahy mezi chlapcem a dívkou, láska		MV – fungování a vliv medií
	Popsat vlastnosti správného kamaráda	mezilidské vztahy ve společnosti vztahy ve třídě – kamarádi, spolužáci trávení volného času didaktické hry na domácnost, na školu, kamarády, rodinu četba příběhů k pochopení problematiky		MV – vliv mediálních sdělení ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu	Chápat základní životní potřeby, jejich naplňování	základní životní potřeby – spánek, strava, odpočinek, sociální zázemí, sociální potřeby spánek – důležitost pro regeneraci organismu strava – zdravá – nezdravá, vliv stravování	RV PC ZSV	MV – vliv mediálních sdělení ČŽP – Vztah člověka k prostředí

		<p>na zdraví</p> <p>odpočinek – pasivní, aktivní</p> <p>aktivní využívání odpočinku – kultura, sport, práce na zahrádce, procházka</p> <p>pasivní využívání odpočinku – poslech hudby, četba, prohlížení časopisů, relaxace</p> <p>společenské hry</p> <p>sociální zázemí – rodina, přátelé, kamarádi, školní kolektiv, pocit lásky a bezpečí</p> <p>sociální potřeby – režim dne, bydlení, zdravotní péče</p>		
<p>Dodržovat zdravé stravovací návyky a podle možností uplatňovat zásady správné výživy</p>	<p>Dodržovat zdravé stravovací návyky a podle možností uplatňovat zásady správné výživy</p>	<p>zásady správného stravování</p> <p>stravovací návyky zdravé a nezdravé</p> <p>potravin</p> <p>výživová pyramida</p> <p>vliv stravování na zdraví</p> <p>pravidelnost stravování (snídaně – svačina – oběd – svačina – večeře)</p> <p>zdravá příprava pokrmů</p> <p>specifické druhy výživy - dieta u některých chorob (cukrovka, obezita)</p> <p>poruchy přijímání potravy</p>	<p>RV</p> <p>PC</p>	<p>MV – vliv mediálních sdělení</p> <p>ČŽP – Vztah člověka k prostředí</p>
<p>Správně pojmenovat základní části lidského těla</p>	<p>Znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat</p>	<p>části hlavy</p> <p>části obličeje</p> <p>části horních končetin</p> <p>předloktí, zápěstí, dlaň, jednotlivé prsty</p> <p>části dolních</p> <p>části trupu</p> <p>kostra člověka</p>	<p>ZSV</p> <p>PC</p> <p>JČ</p>	
	<p>Pojmenovat a přiřadit smysly k jednotlivým orgánům</p>	<p>pět smyslů – zrak, sluch, čich, chuť, hmat</p>		

	Vědět o jednotlivých orgánových soustavách, základní funkce orgánů v těle	srdce, plíce a oběhová soustava, dýchací soustava trávicí soustava vylučovací soustava reprodukční soustava		
Specifikovat zdravotní obtíže v rámci svých možností	Při didaktických hrách umět popsat co mě bolí, kde mě to bolí Popsat intenzitu a četnost vyskytující se bolesti	pojem zdravotní problémy a potíže, bolest – první upozornění člověka, že něco není v pořádku	JČ	
Vědět jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně	Vědět jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně	modelové situace – návštěva lékaře – komunikace v ordinaci, lékárně, nemocnici preventivní a lékařská péče	JČ	MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Ošetřit drobná poranění, umět přivolat první pomoc	Ošetřit drobná poranění, umět přivolat první pomoc	základy první pomoci – řezné, bodné rány popáleniny odřeniny, zlomeniny bodnutí hmyzem		
	V modelových situacích nacvičit požádání o pomoc dospělou osobu Umět srozumitelně vysvětlit, co se přihodilo Vědět, kde najít pomoc	žádost o pomoc dospělou osobu chování při náhlé nevolnosti, při záchvatu rodina, přátelé, lékaři telefonní číslo záchranné služby		
Řídit se pokyny odpovědných osob v případě mimořádných událostí	V modelových situacích procvičovat schopnost řídit se pokyny dospělých	chování při požáru chování při vyhlášení poplachu chování při dopravní nehodě chování při bouřce chování při živelné pohromě	JČ	MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv médií
Použít důležitá telefonní čísla	Znát důležitá telefonní čísla. Vědět za jaké situace se konkrétní telefonní čísla používají.	150 – hasiči 155 – záchranná služba 158 – policie didaktické hry dle jednotlivých oblastí	JČ PC	

Uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	Uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	bezpečnost a ochrana zdraví při práci na pracovištích a při práci v domácnosti – při používání ostrých předmětů (nůž, nůžky) při používání elektrických spotřebičů při používání náradí horká a vařící voda používání ochranných pomůcek		
Tělesná výchova				
1. Činnosti ovlivňující zdraví				
Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	převlékání do cvičebního oděvu do sportovní obuvi ukládání oděvu a obuvi na určené místo osobní hygiena před cvičením příprava náradí a náčiní příprava organismu na pohybovou činnost - rozcvičení		
	Umět se zklidnit při závěrečné fázi cvičení	postupné zklidňování organismu po pohybové zátěži střídání napětí a uvolnění protahovací a uvolňovací cvičení dechová cvičení relaxační cvičení psychomotorická cvičení zklidnění pomocí hudby úklid náradí a náčiní po cvičení osobní hygiena po cvičení		
Zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla	Uvědomovat si význam aktivního pohybu pro své zdraví a vývoj organismu	vhodné a nevhodné prostředí pro cvičení a sportování vhodné a nevhodné pohybové činnosti rozložení pohybu v režimu dne vhodné množství pohybu		ČŽP – Vztah člověka k prostředí
	Zlepšovat svou tělesnou zdatnost a správné držení těla, uvědoměle	koordináčnící cvičení cvičení pro správné držení těla cvičení zaměřené na		

	kultivovat svůj pohybový projev	zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů spontánní pohybové hry a činnosti kondiční cvičení		
Zdokonalovat základní pohybové dovednosti, zlepšovat a udržovat úroveň pohybových schopností	Mít vytvořen návyk pravidelného, systematického cvičení	význam pohybu pro zdraví pohybový režim – pravidelnost pohybu délka a intenzita pohybu		ČŽP – Vztah člověka k prostředí
	Provádět aktivně a vědomě pohyb se správným dýcháním a držení těla	cvičení pro správné držení těla: posilování, uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů dechová cvičení relaxační cvičení kompenzační cvičení k vyrovnávání jednostranného pracovního zatížení žáka přípravná cvičení – bez náčiní, s náčiním vyrovnávací cviky		
	Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností při realizaci speciálních cvičení	cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve protahování zkráceného svalstva posílení oslabeného svalstva rovnovážná a koordinační cvičení pohybová koordinace		
	Při chůzi mít vytvořen návyk základní lokomoce	chůze v zástupu, ve dvojicích, v řadě chůze na místě nácvik chůze vzad rytmická chůze s udáváním tempa překračování nízkých překážek při chůzi chůze v daném rytmu v daném rytmu přes nízké překážky		

Umět správně běhat	<p>přirozený běh běh na 10 – 20 m s výběhem na daný signál ze stoje, dřepu, sedu, kleku zrychlování a zpomalování běhu podle daného tempa změny směru běhu střídání běhu a chůze běh po kružnici, po osmičce nácvik běhu s přeskokem přes nízkou překážku běh mezi překážkami, slalom pravidelné dýchání při běhání</p>	
Zdokonalovat dříve osvojené způsoby skoků	<p>poskoky na místě snožmo poskoky střídavě na jedné a druhé noze poskoky z místa přeskok nízkých překážek seskok z výše 10 – 15 cm na měkkou podložku do dřepu poskoky v dřepu poskoky s obraty</p>	
Zdokonalovat způsoby lezení	<p>lezení libovolným způsobem vpřed podlézání, přelézání prolézání vhodných překážek výstup po šikmé lavičce chůzí, lezením, plížením zlézání přírodních překážek</p>	
Zdokonalovat osvojené způsoby házení a chytání	<p>hod do dálky a do výšky horním obloukem koulení míče na cíl chytání míče odraženého od země přehazování vyšších překážek prohazování obručí zvedání míče v kleku a ve stoje koulení a přitahování míče v kleku</p>	

	Umět ovládat své tělo	uvědomování si jednotlivých částí těla uvědomělý pohyb končetin (i se zavřenýma očima) cvičení pohybové koordinace		
Dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygienické návyky při pohybových aktivitách	Dodržovat zásady bezpečnosti a sportovního jednání při pohybových činnostech v různém prostředí	zásady sportovního chování a jednání zásady bezpečnosti při pohybových a sezonních činnostech sportovní pravidla pohybových her a činností první pomoc, prevence		MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií
	Uplatňovat hygienické zásady pro provádění vhodné a bezpečné pohybové činnosti	osobní hygiena vhodné oblečení a obutí osobní hygiena před cvičením a po cvičení hygiena cvičebního prostředí základní údržba náčiní a některých částí sportovišť		
Využívat základní kompenzační techniky a uplatňovat osvojené způsoby relaxace	V souvislosti s vlastním zdravotním oslabením soustředit se na správné provedení cviků	zdravotně zaměřené činnosti: dechová cvičení cvičení pro správné držení těla posilování, uvolňování, protahování jednotlivých svalových skupin průpravná cvičení - bez náčiní, s náčiním koordinační cvičení relaxační cvičení s využitím relaxační hudby klidová relaxační poloha vnímání tepla, dotyku relaxace ve snoezelenu canisterapie – relaxace se psem, polohování prohřívání ztuhlého svalstva teplem psa relaxace prostřednictvím hmatových a psychických podnětů		

		(teplo a měkkost zvířecího těla) kompenzační cvičení – vyrovnávání únavových projevů a vzniklé svalové nerovnováhy po cvičení: jednoduché cviky v různých cvičebních polohách uvolňovací cviky vyrovnávací cviky rotační cviky psychomotorická cvičení		
	Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách	v sedu, ve stoji, kleku, lehu pohyby hlavy pohyby horních končetin a prstů pohyby dolních končetin pohyby trupu		
	Zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve protahování zkráceného svalstva posílení oslabeného svalstva		
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
Usilovat o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti v souladu s individuálními předpoklady	Provádět jednoduchá akrobatická cvičení a cvičení na nářadí	základy gymnastických cvičení kolébka, kotouly rychlé změny poloh a postojů rovnovážné postoje cvičení na nářadí – švédská bedna, ribstol, lavička výskok na švédskou bednu do vzporu klečmo, vztyk, seskok cvičení s náčiním – míčky, kužely, tyče cvičení na gymnastických míčích cvičení se švihadly		

<p>Pohybové činnosti na canisterapii</p>	<p>koordinace pohybu, hrubá motorika cvičení nápodobou – pes předcvičuje, žák napodobuje cvičení v kruhu cvičení v řadě překážková dráha: přeskoky tyče, prolézání kruhem, slalom mezi kužely, průlez tunelem, chůze po lavičce, válení sudů, přezení švédské bedny, podlézání tyče, chůze po nerovném povrchu, chůze po vyznačené linii házení aportů – tenisovým míčkem, létajícím talířem, pískací hračkou pro psa relaxační cvičení: vnímání pocitu klidu, pohody uvolnění napětí, stresu relaxace prostřednictvím hmatových podnětů – měkkost, hebkost, teplo psího těla polohování uvolňování spazmů teplem a pravidelným dechem psího společníka</p>	
<p>Vyjadřovat rytmus pohybem spojeným s hudbou</p>	<p>rytmická gymnastika cval stranou a vpřed přisun krok vpřed vyjádření ¾ taktu potleskem, podupem pohybové vyjádření pojmů nízko, vysoko, pomalu, rychle cvičení s náčiním i bez náčiní při hudbě základy lidových tanců, mazurka, valčík, polka improvizace v rytmu taneční hudby</p>	<p>MV – vliv mediálních sdělení</p>
<p>Řídit se pravidly zjednodušených pohybových a sportovních her</p>	<p>základy fotbalu, házené, košíkové, vybíjené netradiční sporty – pálkovaná, létající talíře, závodivé hry, honičky</p>	<p>MV – fungování a vliv medií</p>

	Osvojit si základy atletických disciplín podle svých pohybových možností a schopností	základy atletických disciplín – start běh na krátké tratě skok do dálky (z místa, s rozběhem) hod míčkem		MV – fungování a vliv medií
	Aktivně se zapojovat do sezonních činností	sezonní činnosti jízda na koloběžkách hry na sněhu a se sněhem chůze po kluzké ploše bobování, klouzání hry ve vodě turistika a pobyt v přírodě vycházky, výlety		MV – fungování a vliv medií ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Aplikovat osvojené pohybové dovednosti ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech	Zvládnout pohybové hry s různým zaměřením	pohybové hry s pravidly pohybové hry s míčem závodivé hry závody v družstvech soutěže		MV – fungování a vliv medií
	Zvládnout pohybové hry s netradičními pomůckami	pohybové hry v přírodě překonávání přírodních překážek pohybové hry s přírodními materiály závody v družstvech soutěže		ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Ovládat základní herní činnosti jednotlivce a dodržovat spolupráci v družstvu při kolektivních hrách	Umět dodržovat smluvené signály, povely, gesta	základní termíny tělocvičné terminologie tělocvičné povely, signály, gesta	JČ	
	Umět počkat, zařadit se, správně reagovat na povely	soutěže v družstvech kolektivní hry		
Dodržovat pravidla her a soutěží	Snažit se dodržovat pravidla osvojených her a soutěží	zjednodušená pravidla her a soutěží zásady sportovního chování a jednání chování fair play		MV – fungování a vliv medií
	Spolupracovat při jednoduchých kolektivních hrách a soutěžích	sportovní chování, kamarádské vztahy mezi spolužáky, ohleduplnost, tolerance k druhým, ke zdravotnímu stavu		MV – fungování a vliv medií

		vzájemná komunikace spolupráce ve dvojicích, v družstvech upravená pravidla sportovních her a soutěží		
Uplatňovat zásady ekologického chování v přírodě a bezpečného chování v silničním provozu	Dodržovat zásady bezpečného a ekologického chování v přírodě	zásady bezpečného chování žáků při pobytu v přírodě: opatrná chůze v neznámém terénu bezpečné překonávání překážek vyhýbání se nebezpečným místům zásady ekologického chování žáků v přírodě: neodhazovat odpadky nekřičet, neplašit zvěř netrhat chráněné rostliny neničit přírodu nečmárat po lavičkách ani jiných plochách	ZSV	ČŽP – Vztah člověka k prostředí
	Uplatňovat zásady bezpečného chování v silničním provozu	pravidla silničního provozu pro chodce chování chodců na ulici bezpečné přecházení vozovky, přechody pro chodce světla na semaforu – funkce semaforu základní dopravní značky		
3. Činnosti podporující pohybové učení				
Reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	Rozumět základním tělocvičným pojmům a umět reagovat na základní pokyny a povely	základní termíny tělocvičné terminologie osvojovaných činností reagovat na smluvené povely, signály a gesta	JČ	
	Zaujmout různé polohy těla podle pokynů a povelů	základní polohy těla – stoj, sed, leh, klek, dřep základní pohyby těla – předklon, úklon, záklon základní polohy horních končetin – vzpažit, připažit, předpažit		
Rozlišit nespportovní chování	Dodržovat zásady sportovního chování	dohodnutá pravidla sportovních a pohybových her	JČ ZSV	

	Rozlišit nesportovní chování	nedodržování pravidel podvádění přebíhání úmyslné strkání do spolužáka, podražení nohy pojem – diskvalifikace		MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií
	Seznámit se s historií a současností sportu	historie sportovních soutěží vznik olympiády olympijské symboly jména některých našich slavných olympioniků (atleti, krasobruslaři, gymnasté, hokejisté, fotbalisté)		MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií
	Vědět o významných sportovních soutěžích	mistrovství republiky mistrovství Evropy mistrovství světa olympijské hry – zimní, letní		MV – vliv mediálních sdělení MV – fungování a vliv medií
Znát základní zásady poskytování první pomoci	Znát zásady ošetření drobných poranění	první pomoc – zásady ošetření drobných poranění, oděrky, vytahování třísky, správné použití desinfekce, výběr vhodného obvazu, náplasti zachování klidu	RV	
	Umět požádat o pomoc v případě vlastního poranění, vědět na koho se obrátit	přivolání pomoci, dospělého důležitá telefonní čísla		

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.7 ODBORNÉ ČINNOSTI - RODINNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Odborné činnosti	Rodinná výchova	3	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Odborná učebna
			Internát školy
			Školní zahrada
			Jesle, mateřská škola, domov důchodců

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Cílem vzdělávacího okruhu **Rodinná výchova** je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků, v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

Rodinná výchova je pojata jako praktická aplikace poznatků, které žáci získávají i v jiných předmětech. Integrované pojetí vzdělávacího oboru vytváří prostor pro široké formativní působení na žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Rodinná výchova sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život. Její pojetí předpokládá využití netradičních způsobů výuky.

Vedle teoretických poznatků je více zaměřováno na osvojení komunikačních technik, vhodné argumentace, chování a rozhodování ve prospěch zdraví, a to jak v modelových situacích, tak v každodenním životě školy, činnostech v rodině a mimo školu.

Uplatňují se metody nácviku praktických činností, situačních her, využití vlastních zkušeností a dosud získaných poznatků a dovedností.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých

situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích

- orientování se v různých životních situacích a adaptabilitě na nové podmínky
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet
- plnění vlastních povinností a závazků, utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti; rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – člověk a společnost, rodina, ochrana životního prostředí (čistící prostředky).

Mediální výchova – informace, sdělení. Hledání návodu, pomoci, modelové situace.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- podněcuje žáky k tvořivosti
- využívá princip posloupnosti, speciální pomůcky, výukové programy, dostatek podnětů, motivace
- klade důraz na návaznost mezi poznatky, konkretizaci, opakování, procvičování.
- podporuje sebehodnocení, vzájemné hodnocení mezi žáky, diskutuje o poskytnutých radách a kritice, využívá zpětné vazby, dochází k závěrům, že chyby jsou důležité k dalšímu řešení
- zařazuje získané zkušenosti v konkrétních situacích denního života

žák

dle svých schopností

- využívá vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech
- reaguje na hodnocení ze strany druhých, přijímá radu i oprávněnou kritiku
- uplatňuje základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vytváří modelové situace, hledá souvislosti, pracuje s problémem
- zadává přiměřené modelové situace z reálného života, diskutuje o problému ve skupině, vede žáky k vytrvalosti při řešení problému, tak aby došli k závěru
- směřuje žáky ke klidnému řešení konfliktních situací exkurzemi, besedami, činnostmi v reálném životě podněcuje žáky zvládat krizové situace

žák

dle svých schopností

- rozpozná problém sám nebo ve spolupráci s učitelem
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

učitel

- využívá řeč, vede žáky ke správné komunikaci, poskytuje dostatečný prostor k sebevyjádření
- vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci mezi žáky i dospělými
- poskytuje žákovi dostatečný prostor k sebevyjádření
- umožní žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a pocity
- dbát při práci s žáky na předcházení komunikační bariéry

žák

dle svých možností

- dokáže se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- naslouchá druhým, rozumí obsahu sdělení a adekvátně na něj reaguje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními právy a povinnostmi
- směřuje žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti, k respektování názoru druhých, smyslu pro spravedlnost
- podporuje u žáků zdravý rozvoj mezilidských vztahů - neubližovat slabším, vyslechnout, poradit, pomoci
- vytváří modelové situace pro správné pochopení situace, správné vyhodnocení

žák

dle svých schopností

- orientuje se v základních mravních hodnotách a uplatňuje základní pravidla společenského chování
- jedná zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě
- dokáže se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život

Kompetence občanské

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními právy a povinnostmi, důsledky nedodržování zákonů a porušování lidských práv
- netoleruje sociálně patologické projevy chování
- respektuje zdravotní stav žáků
- dbá na dodržování dohodnutých pravidel a norem
- vytváří u žáků stereotypy chování a tím chrání jejich zdraví i zdraví druhých lidí
- seznamuje se s pokyny dospělých, které jsou používány v situacích ohrožujících zdraví člověka

- vede žáky k bezpečnému chování v prostředí, kde se pohybují a při komunikaci s neznámými lidmi

žák

dle svých schopností

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití
- rozpozná nevhodné a rizikové chování.

Kompetence pracovní

učitel

- zadává praktické úkoly odpovídající schopnostem žáků
- podporuje dokončení práce
- motivuje žáka k dokončení úkolu v co nejlepší možné kvalitě a optimálním čase
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dbá na plnění hygienických a pracovních podmínek

žák

dle svých schopností

- má osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti
- plní stanovené povinnosti, je schopen spolupráce, respektuje práci svou i druhých;
- zná a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními předpisy, s důsledky nedodržování předpisů
- dbá na dodržování dohodnutých pravidel a norem
- vytváří u žáků stereotypy chování a tím chrání jejich zdraví
- důsledně dbá na používání osobních ochranných pomůcek
- vede žáky k samostatnosti při používání osobních ochranných pomůcek

žák

dle svých schopností

- spolupodílí se na vytváření bezpečného pracovního prostředí
- používá osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností

Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními předpisy a normami, s důsledky nedodržování předpisů
- kontroluje dodržování, opravuje špatné přístupy
- používá názorné metodické příručky, vypracované pro PrŠ
- pracuje dle procesuálních schémat
- směřuje žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci a respektování práce jiných
- vede žáky k vlastní sebekontrolě, sebehodnocení

žák

dle svých schopností

- dodržuje stanovené normy a předpisy
- pracuje podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracuje v souladu s technologickými předpisy a uplatňuje pracovní návyky
- zkontroluje a zhodnotí kvalitu své vykonané činnosti

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje**učitel**

- seznamuje žáky s výsledky práce ostatních
- srovnává výsledky práce – význam, účel a užitečnost
- ukazuje modelové příklady
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní jednání žáka z pohledu vlivu na životní prostředí
- vede žáky k šetření ve všech oblastech

žák

dle svých schopností

- posuzuje v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí
- nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí

RODINNÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Rodina, rodinné soužití				
Znát postavení člověka ve společnosti a rodině	Být seznámen s postavením člověka ve společnosti	typy společností		MV – Fungování a vliv médií
	Být seznámen s postavením člověka v rodině	postavení člověka v rodině v různých typech společností		MV – Fungování a vliv médií
Objasnit složení rodiny a změny v rodině	Znát složení užší rodiny	pojem rodina vznik rodiny, sňatek členové užší rodiny – obecně členové vlastní rodiny já a moje postavení ve vlastní rodině vztahy mezi členy rodiny možný rozpad rodiny, rodinné krize, manželská poradna, rozvod	ZSV	
	Znát složení širší rodiny	členové širší rodiny obecně členové vlastní širší rodiny – rodinný strom vztahy mezi rodinnými příslušníky generační konflikty		
Interpretovat základní pravidla a povinnosti členů rodiny	Mít povědomí o základních pravidlech a povinnostech členů rodiny	fungování rodiny – funkční a nefunkční rodina práva a povinnosti členů rodiny zaměstnání rodičů, typy profesí postavení dítěte v rodině vliv rodiny na vývoj dítěte typy výchovy v rodině	ZSV	
Vysvětlit etapy lidského života, potřeby, životní projevy	Být seznámen s etapami lidského života a jeho potřebami v jednotlivých fázích	vznik života, těhotenství narození dítěte kojenecké období: 0 – 1rok, péče o kojence, potřeby kojence batolecí období: 1 – 3roky,		MV – Fungování a vliv médií

		<p>péče o batole, potřeby batolete</p> <p>předškolní období: 3 – 6 let, péče o předškoláka, potřeby předškoláka</p> <p>období povinné školní docházky: 6 –15let (18let), péče o školáka, povinnosti školáka, povinnosti rodičů, zájmová činnost</p> <p>období profesní přípravy: 15/18 – 26 let, druhy profesní přípravy, osamostatnění dítěte, příprava na vlastní život</p> <p>období dospělosti: 18/21 – 60let, založení vlastní rodiny, vlastního bydlení, profesní růst, výchova dětí</p> <p>období stáří, důchodu: 60 let a více</p> <p>povinnost dětí postarat se o své stárnoucí rodiče</p> <p>domovy pro důchodce (seniory)</p> <p>opuštění pozemského světa - smrt, pohřeb, rozloučení se ze zesnulým</p>		
Znát důvody náhradní rodičovské péče	Být seznámen s důvody náhradní rodičovské péče	úplná a neúplná rodina funkční a nefunkční rodina důvody náhradní rodičovské péče náhradní rodičovská péče: dětské domovy pěstounská péče	ZSV	
Rodičovství				
Respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery	Respektovat vztahy mezi spolužáky, kamarády	mezilidské vztahy kamarádství, přátelství láska	ZSV TV	
Uplatňovat ve svých citových projevech jistou míru zdrženlivosti	Korigovat své citové projevy	chování doma, ve škole, na veřejnosti projevování citů nevhodné chování		
Uvědomovat si možná rizika při výběru partnera	Být seznámen s výběrem vhodného partnera	povahové vlastnosti partnera: kladné vlastnosti záporné vlastnosti rodina partnera		

		zaměstnání partnera, vztah k práci vztah partnera ke mně, k ostatním lidem přátelé partnera zdravotní stav partnera		
Znát důsledky rizikového sexuálního chování a nechtěného těhotenství	Být seznámen s rizikovým sexuálním chováním a možnostmi nechtěného těhotenství	dospívání dívek sekundární pohlavní znaky dospívání chlapců sekundární pohlavní znaky sexuální dospívání – sexuální zkušenost rizikové sexuální chování prevence rizikového sexuálního chování přenosné pohlavní nemoci prevence přenosných pohlavních nemocí antikoncepce dívek antikoncepce chlapců nechtěné těhotenství – přerušování těhotenství		
Rozpoznat situace ohrožující jeho bezpečnost a uplatňovat osvojené dovednosti proti manipulaci a agresii	Učit se správně reagovat v nebezpečných situacích, modelové situace ohrožující bezpečnost žáka	modelové situace ohrožující bezpečnost: nebavit se s cizími lidmi nenechat na sebe sahat od cizích lidí, nebrat si od cizích lidí nabízené zboží, bonbóny nenechat si ubližovat od známých ani neznámých lidí, od spolužáků pojem šikana, obrana proti ní	ZSV JČ	MV – Fungování a vliv médií
Vědět, na koho se obrátit v situacích osobního ohrožení	Znát důležitá telefonní čísla, umět požádat o pomoc důvěryhodnou osobu, svěřit se s problémem blízké osobě	linka důvěry 158 – policie 112 – evropské číslo nouzového volání modelové situace svěření se s různými problémy blízké osobě (rodič, učitel) modelová situace akutního nebezpečí – obrátit se o pomoc na dospělého člověka, zavolat policii	ZSV	
Domácnost				
Uplatňovat hygienické zásady a návyky	Znát hygienické zásady a návyky	sebeobsluha: oblékání a svlékání	TV PRAC	

v osobní hygieně	v osobní hygieně, zdokonalovat se v sebeobsluze	jednotlivých částí oděvů rozepínání a zapínání knoflíků, zdrhovadel, patentů obouvání a zouvání obuvi šněrování a zavazování tkaniček zapínání suchých zipů skládání a ukládání oděvů a obuvi na místo oblékání se podle počasí oblékání se podle společenských příležitostí osobní hygiena: ranní hygiena – čištění zubů, umývání rukou a obličeje, česání vlasů umývání rukou před jídlem, po použití WC používání toaletního papíru, splachování WC po každém použití dívky – umět si vyměnit vložku, dbát o zvýšenou intimní hygienu v období menstruace večerní hygiena – čištění zubů, sprchování, koupání, mytí vlasů		
Orientovat se v prostředcích osobní hygieny a způsobech jejich používání	Znát prostředky osobní hygieny a vědět jak se používají	mýdlo – tuhé, tekuté tělový šampón šampón na vlasy (různé druhy – na mastné vlasy, na suché vlasy, proti lupům) kondicionér na vlasy tělové mléko krém na ruce, na obličej druhy vložek (denní, noční, slipová) deodoranty, spreje holící krém, holící pěna voda po holení	PRAC	
Ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a aplikovat základy úklidových prací	Ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a aplikovat základy	úklidové práce v domácnosti: vytírání podlahy – práce s mopem vysávání koberce – práce s vysavačem utírání prachu – používání	PD PRAC	ČŽP – Vztah člověka k prostředí

	úklidových prací	<p>prachovky péče o pokojové rostliny – zalévání, přesazování, přihnojování, utírání prachu z listů rostlin umývání nádobí ručně, utírání nádobí a úklid na místo umývání nádobí v myčce – skládání nádobí do myčky, programování myčky, úklid nádobí z myčky na místo vynášení odpadků, třídění odpadů stlaní postele, úklid pokoje, úklid hraček praní prádla: ruční přepírání drobného prádla praní prádla v pračce, programování pračky, věšení a sušení prádla žehlení prádla – používání žehlicího prkna, práce se žehličkou, nastavení správné teploty na žehliče skládání prádla a úklid prádla na místo</p>		
Bezpečně zacházet se základními čistícími prostředky	Být seznámen s bezpečným zacházením se základními čistícími prostředky	<p>čistící prostředky na umývání nádobí – jejich používání, ošetření rukou po jejich použití vhodným krémem tablety do myčky saponáty vhodné na vytírání podlahy – jejich používání, dávkování náhradní sáčky do vysavače, jejich výměna prací prostředky (tekuté, práškové, tabletové) – jejich používání a dávkování použití avivážních prostředků čistící prostředky na koupelny a WC ošetření rukou po styku se saponátem</p>	PD PRAC	ČŽP – Ekosystémy ČŽP – Vztah člověka k prostředí

		první pomoc při zasažení očí čistícím prostředkem používání ochranných rukavic		
Poskytnout první pomoc při drobném poranění v domácnosti	Umět poskytnout první pomoc při drobném poranění v domácnosti	ošetření drobných poranění: škrábnutí, říznutí, popáleniny a opaření použití vhodné desinfekce použití vhodné náplasti, vhodného obvazu chlazení studenou vodou v případě popálení, opaření vybavení domácí lékárničky, její umístění v případě většího úrazu vyhledání odborné pomoci, znát telefonní číslo záchranné služby	TV PD PRAC JČ	
Uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti	Uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti	byt a jeho funkce – bytové prostory, jejich účel a vybavení základní vybavení domácnosti hygiena a ochrana zdraví v domácnosti modelové situace a praktická cvičení	PD PRAC	ČŽP – Ekosystémy MV – Fungování a vliv médií

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

6.8 ODBORNÉ ČINNOSTI - PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ		ČASOVÉ VYMEZENÍ	ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Počet hodin týdně	
Odborné činnosti	Práce v domácnosti	3	Vyučovací hodina
			Skupinová práce
			Individuální práce
			Práce s PC
			Třída
			Odborná učebna
			Internát školy
			Školní zahrada
			Dílna

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Cílem vzdělávacího okruhu **Práce v domácnosti** je poskytnout žákům osvojení praktických dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti.

Svémi formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i nabytých zkušeností umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Organizace výuky je dána charakterem předmětu, výuka probíhá převážně formou praktických cvičení podle individuálních schopností žáků.

V průběhu praktických činností získává žák základní poučení o materiálech, pomůckách a přístrojích, které používá, a o bezpečnosti práce s nimi, a to v nezbytné míře a na uživatelské úrovni, s ohledem na využití v praxi.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnost

- rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů – základní péče o oděv
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů
- využívání získaných dovedností v péči o domácnost
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – čisticí prostředky

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí – přibližovat ochranu životního prostředí, vliv na lidské zdraví (třídění odpadu, čisticí prostředky).

Mediální výchova – zdroj informací – péče o rostliny, o domácnost ...

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- využívá princip poslušnosti, speciální pomůcky, výukové programy, dostatek podnětů, motivace
- využívá pozitivní motivaci, povzbuzení, individuální přístup k žákovi dle jeho postižení
- podporuje samostatnost, tvořivost a realizaci vlastních nápadů
- zařazuje získané zkušenosti v konkrétních situacích denního života

žák

dle svých schopností

- využívá vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech
- je motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností
- reaguje na hodnocení ze strany druhých, přijímá radu i oprávněnou kritiku
- uplatňuje základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech.

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vytváří modelové situace, hledá souvislosti, pracuje s problémem
- vytváří modelové situace z reálného života – říci si o radu nebo pomoc
- exkurzemi, besedami, činnostmi v reálném životě podněcuje žáky zvládat krizové situace

žák

dle svých schopností

- rozpozná problém sám nebo ve spolupráci s učitelem
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci mezi žáky i dospělými
- poskytuje žákovi dostatečný prostor k sebevyjádření
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a pocity
- spolupracuje s ostatními zaměstnanci školy

žák

dle svých schopností

- dokáže se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

učitel

- směřuje žáky ke vzájemné toleranci a respektování osobnosti, k respektování názoru druhých, smyslu pro spravedlnost
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vytváří modelové situace - správné pochopení situace, správné vyhodnocení

žák

dle svých schopností

- jedná zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě
- dokáže se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy

Kompetence občanské

učitel

- respektuje zdravotní stav žáků
- dbá na dodržování dohodnutých pravidel a norem
- vytváří u žáků stereotypy chování a tím chrání jejich zdraví i zdraví druhých lidí
- rozvíjí u žáků kladný vztah k přírodě

žák

dle svých schopností

- uvědomuje si význam zdravého životního stylu, chrání své zdraví i zdraví druhých lidí
- podílí se na ochraně životního prostředí a jedná v souladu se strategií udržitelného rozvoje
- dle svých možností se podřídí pravidlům
- seznámí se s pokyny dospělých, které jsou používány v situacích ohrožujících zdraví člověka

Kompetence pracovní

učitel

- zadává praktické úkoly odpovídající schopnostem žáků
- směřuje žáka k vytváření správného pracovního chování
- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci

- podporuje dokončení práce
- motivuje žáka k dokončení úkolu v co nejlepší možné kvalitě a optimálním čase
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dbá na plnění hygienických a pracovních podmínek

žák

dle svých schopností

- má osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti
- plní stanovené povinnosti, je schopen spolupráce, respektuje práci svou i druhých
- zná a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

učitel

- seznamuje žáka přiměřenou formou se základními předpisy, s důsledky nedodržování předpisů
- vytváří u žáků stereotypy chování a tím chránit jejich zdraví
- důsledně dbá na používání osobních ochranných pomůcek
- vede žáky k samostatnosti při používání osobních ochranných pomůcek
- zapojuje žáky do vytváření pracovního prostředí
- důsledně dbá na pořádek na pracovišti

žák

dle svých schopností

- dodržuje právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- používá osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností
- spolupodílí se na vytváření bezpečného pracovního prostředí

Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

učitel

- používá názorné metodické příručky, vypracované pro PrŠ
- nabízí správný způsob užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytvářet modelové situace
- vede žáky k vlastní sebekontrolě, sebehodnocení
- umožní žákovi zažít úspěch, prezentace výsledků vlastní práce a srovnání s prací ostatních žáků

žák

dle svých schopností

- pracuje podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracuje v souladu s technologickými předpisy a uplatňuje pracovní návyky
- zvolí vhodné materiály, vybírá a používá správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti
- zkontroluje a zhodnotí kvalitu své vykonané činnosti

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

učitel

- srovnává výsledky práce – význam, účel a užitečnost
- ukazuje modelové příklady
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní jednání žáka z pohledu vlivu na životní prostředí
- vede žáky k šetření ve všech oblastech
- podněcuje aktivitu v oblasti šetření
- vytváří citlivý přístup k přírodě

žák

dle svých schopností

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce
- posuzuje v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí
- nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Žák by měl:

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	ŠKOLNÍ VÝSTUP	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Provoz a údržba domácnosti				
Používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost	Samostatně zvládat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost	pracovní postupy: utírání prachu úklid pokoje vysávání vytírání podlahy praní sušení prádla žehlení použití sporáku, trouby použití mikrovlnné trouby použití sendvičovače použití myčky použití rychlovarné konvice	RV PRAC	MV – vnímání mediálních sdělení
Vybrat vhodné nástroje, přístroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet	Znát různé druhy materiálů, umět rozlišit přírodní a umělý materiál	základní druhy materiálů: papír, sklo, kov, dřevo, plast rozlišování přírodního a umělého materiálu	PRAC	
	Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech při práci s papírem	vlastnosti a druhy papíru pomůcky a nástroje pracovní postupy (mačkání, stříhání, trhání, překládání, lepení, balení, měření) práce s nůžkami, lepidlem		
	Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech při práci s kovem, drátem	nástroje a nářadí pracovní postupy při opracování kovu, drátu (ohýbání, štípání, splétání, oplétání) práce se štípacími kleštěmi		
	Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech při práci se dřevem	vlastnosti a druhy dřeva nástroje a nářadí k opracování dřeva, pracovní postupy zatloukání a vytahování hřebíků opracování povrchu dřeva brusným papírem úprava dřeva pilníkem		

	práce s kladivem, se šroubky a hřebíky, s brusným papírem, s pilníkem, se šroubovákem	
Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech s plastem	vlastnosti plastu pomůcky a nástroje při práci s plastem, pracovní postupy	
Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech s textilem	vlastnosti textilu pracovní postupy stříhání proužků – dle vzoru textilie vystřihování jednoduchých vzorů navlékání různého textilního materiálu na nit sešívání a prošívání namotávání vlny, provázků na klubko proplétání provázků, vlny práce s nití a jehlou	
Získat základní vědomosti o nástrojích a pracovních postupech s modelovacími hmotami	vlastnosti a druhy modelovacích hmot pomůcky a nástroje tvarování pomocí špachtlí, dřivek pracovní postupy – válení, vykrajování, vyřezávání, tvarování, spojování, hloubení, vytahování z jednoho kusu materiálu modelování předmětů, zvířátek	
Udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	zásady hygieny – čistota rukou, ochranné oděvy a pomůcky vhodný výběr pracovních nástrojů zásady bezpečnosti práce – při používání pracovních nástrojů, dodržování stanovených postupů udržování pořádku na pracovním místě, úprava pracovního místa po	

		skončení práce, úklid a údržba pomůcek a pracovních nástrojů, úklid pomůcek a nástrojů na určené místo		
Provádět jednoduchý úklid domácnosti	Provádět jednoduchý úklid domácnosti	úklid svého pokoje (úklid hraček, oblečení, věci) úklid odpadků do koše, vynášení odpadků do kontejneru, do popelnice – třídění odpadu mytí, utírání a úklid nádobí utírání prachu, zametání smetí luxování, mytí podlahy mytí umývadla, vany, WC	RV	ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Bezpečně zacházet se základními čistícími prostředky	Být seznámen s bezpečným zacházením se základními čistícími prostředky	čistící prostředky na umývání nádobí – jejich používání, ošetření rukou po jejich použití vhodným krémem na ruce tablety do myčky saponáty vhodné na vytírání podlahy – jejich používání, dávkování náhradní sáčky do vysavače, jejich výměna prací prostředky (tekuté, práškové, tabletové) – jejich používání a dávkování použití avivážních prostředků čistící prostředky na koupelny a WC ošetření rukou po styku se saponátem první pomoc při zasažení očí čistícím prostředkem používání ochranných rukavic	RV PRAC	ČŽP – Vztah člověka k prostředí
Pracovat s běžnými domácími přístroji a provádět jejich údržbu	Umět obsluhovat běžné domácí přístroje a provádět jejich údržbu	rychlovarná konvice – plnění, zapínání, bezpečná manipulace s horkou vodou, prevence opaření horkou párou čištění a údržba rychlovarné konvice mikrovlnná trouba -	RV PRAC	

		<p>pracovní postup, mytí a údržba mikrovlnné trouby sendvičovač – pracovní postup, používání chňapky, čištění sendvičovače žehlička – pracovní postup, prevence spálení se horkou plochou žehličky, doplňování destilované vody do žehličky nastavení správné teploty na žehličce dle etikety na žehleném prádle sporák – ovládání jednotlivých plotýnek sporáku, využití zbytkového tepla, mytí a údržba sporáku trouba – jednotlivé piktogramy na ovládacích knoflících, nastavení termostatu trouby dle pečeného pokrmu domácí robot (hnětač, šlehač) – funkce tohoto spotřebiče, údržba domácího robota pračka – pracovní postup, programování dle etikety na praném prádle, údržba pračky myčka – pracovní postup, programování myčky, údržba a čištění myčky vysavač – pracovní postup, výměna sáčku na prach ve vysavači, likvidace plného sáčku</p>		
	<p>Dbát na bezpečnost a ochranu zdraví při práci s domácími spotřebiči</p>	<p>bezpečné zapínání do sítě, bezpečné odebírání spotřebiče ze sítě úklid spotřebiče na místo</p>		
<p>Zvládnout základní údržbu oděvů a prádla</p>	<p>Zvládnout základní údržbu oděvů a prádla</p>	<p>údržba oděvů a textilií přišívání knoflíku drobné opravy textilu – práce s jehlou a nití piktogramy na textilních etiketách praní textilií dle</p>	<p>PRAC</p>	

		<p>doporučení na etiketě třídění prádla před praním: dle barevnosti prádla (bílé – barevné) dle prací teploty na etiketě věšení a sušení prádla žehlení prádla – dle doporučení etikety žehleného textilu skládání oděvů a úklid na místo</p>		
<p>Pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu</p>	<p>Pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu</p>	<p>ošetřování pokojových rostlin potřeby pokojových rostlin – vláha, teplo, světlo, výživa nejznámější pokojové rostliny a jejich nároky (na světlo, na vláhu) zalévání pokojových rostlin (četnost zálivek v závislosti na ročním období přesazování rostlin a výběr vhodné velikosti květináče kypření, plení, omývání a otírání listů, odstraňování odumřelých částí rostlin přihnojování umělými hnojivy, dávkování hnojiva, používání ochranných rukavic při manipulaci s hnojivem, první pomoc při zasažení kůže či oka umělým hnojivem aranžování květin, výzdoba bytu živými a umělými květinami aranžování a jednoduchá vazba květin výzdoba třídy a školy živými i suchými rostlinami a přírodninami</p>		<p>ČŽP – Ekosystémy MV – vnímání mediálních sdělení</p>
Příprava pokrmů				
<p>Orientovat se v základním vybavení kuchyně</p>	<p>Orientovat se v základním vybavení kuchyně</p>	<p>základní vybavení kuchyně umístění: nádobí, příborů, talířů, hrníčků, skleniček, kuchyňského náčiní dřez a jeho údržba</p>		

		<p>umístění a údržba domácích spotřebičů – sporák, mikrovlnná trouba, lednička, rychlovarná konvice, sendvičovač, kuchyňský robot</p> <p>péče o kuchyňskou linku</p> <p>péče o jídelní stůl</p> <p>péče o houbičky a utěrky</p> <p>na nádobí, jejich údržba a četnost výměn</p>		
Bezpečně obsluhovat základní spotřebiče	Seznámit se s bezpečnou obsluhou spotřebičů	<p>zapínání a vypínání spotřebičů do (z) elektrické sítě</p> <p>bezpečná obsluha sporáku a trouby</p> <p>bezpečná obsluha rychlovarné konvice</p> <p>manipulace s horkou vodou</p> <p>bezpečná manipulace se sendvičovačem</p> <p>používání ochranných rukavic (chňapek) při manipulaci s horkými předměty – vyndávání plechu z trouby, vyndávání talíře z mikrovlnné trouby apod.</p> <p>bezpečná manipulace s ostrými nástroji (nože, škrabky, nůžky)</p> <p>bezpečné sundávání pokrmů z pánve</p> <p>prevence popálenin a opařenin</p> <p>první pomoc při úrazech v kuchyni</p>		
Připravit jednoduché pohoštění a pokrm	Připravit jednoduché pohoštění a pokrm	<p>nákup potravin – výběr, vážení, platba</p> <p>zdravé a nezdravé potraviny</p> <p>skladování potravin – třídění potravin – lednice, spíž, sklep</p> <p>datum spotřeby potravin</p> <p>snadno a rychle zkazitelné potraviny</p> <p>potraviny s dlouhou dobou trvanlivosti</p>		ČŽP – Vztah člověka k prostředí

		<p>studená příprava pokrmů: jednohubky, chlebičky základní tepelné úpravy pokrmů příprava: pudinku, vaječné omelety, volského oka, příprava: čaje, kávy, kakaa zásady zdravé výživy – pitný režim, denní stravovací režim, dostatek ovoce, zeleniny, pohyb</p>		
<p>Dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu</p>	<p>Dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu</p>	<p>stolování, prostírání, obsluha stolu prostírání slavnostního stolu (narozeninová oslava, Vánoce) správné používání příboru používání ubrousku společenské chování u stolu návštěva restaurace</p>		
<p>Dodržovat základní hygienické a bezpečnostní předpisy při práci</p>	<p>Osvojit si dodržování základních hygienických a bezpečnostních předpisů při práci</p>	<p>základní hygienická pravidla při práci v domácnosti – čistota rukou, oblečení, pracovních nástrojů zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s potravinami bezpečné používání kuchyňských potřeb a nástrojů bezpečné používání čisticích prostředků bezpečné používání elektrospotřebičů používání pracovního oděvu (zástěra, síťka na vlasy) používání pracovních ochranných pomůcek organizace pracovního místa udržování pořádku na pracovním místě dodržování pracovních postupů</p>		
<p>Poskytnout první pomoc při drobném</p>	<p>Poskytnout první pomoc při drobném</p>	<p>omytí drobného poranění proudem chladné vody</p>		

poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění	poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění	správné použití desinfekčního prostředku použití vhodné náplasti nebo obvazu chlazení menších popálenin studenou vodou pomoc dospělé osoby při vážnějším poranění důležitá telefonní čísla		
--	--	--	--	--

Zkratky, vazby, přesahy	Předmět
JČ	Jazyk český
M	Matematika
PC	Základy práce s počítačem
ZSV	Základy společenských věd
E	Estetika
TV	Tělesná výchova
RV	Rodinná výchova
PD	Práce v domácnosti
PRAC	Pracovní činnosti

7. HODNOCENÍ

Hodnocení žáků chápeme jako zpětnou vazbu, kterou žáci, jejich zákonní zástupci, ale i pedagogové získávají informace o tom, jak se žákům daří na jejich vzdělávací cestě.

V hodnocení vždy zohledňujeme osobnost každého žáka, jeho individuální možnosti i případné zdravotní, osobní, rodinné a další problémy.

Základním způsobem hodnocení na naší škole je proto hodnocení slovní, tzn. vysvědčení za první i druhé pololetí má ve všech vyučovacích předmětech podobu slovního hodnocení.

Obecné zásady hodnocení

- Hodnocení směřuje vždy k cíli, kterého chceme vyučováním dosáhnout.
- Hlavním naším cílem je zapojení všech žáků do výuky, postupný rozvoj klíčových kompetencí a motivace žáků pro „celoživotní učení“.
- Upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků, a to nejen při ověřování vědomostí a hodnocení dosažené úrovně klíčových kompetencí, ale v celém procesu učení.
- Věnujeme jim individuální pozornost (každý žák musí mít prostor být aktivní a úspěšný).
- Umožňujeme žákům poznání, že se chyba může vyskytovat v každé lidské činnosti, ale může mít však pro člověka různé následky podle své závažnosti.
- Hodnocení by mělo být pro žáky motivující, mělo by vést k podpoře sebedůvěry žáka.
- Součástí procesu hodnocení má být i sebehodnocení žáka (jako jedna z významných kompetencí, kterou chceme žáka naučit).
- Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a jejich zákonní zástupci byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení.

Pro pedagoga je nezbytné, aby k hodnocení a klasifikaci přistupoval:

- s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem;
- se zřetelem na individuální možnosti a schopnosti každého žáka;
- s přihlédnutím na doporučení školského poradenského zařízení, lékaře.

Kritéria pro hodnocení žáků

- individuální pokrok každého žáka;
- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních schopností a možností žáka
- schopnost řešit problémové situace odpovídající mentální úrovni žáka
- schopnost vykonávat různé činnosti, aplikace vědomostí v praxi
- schopnost samostatné práce a práce ve skupině
- úroveň komunikačních dovedností odpovídající mentální úrovni žáka

Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je jedna z forem hodnocení, jež přispívá k rozvoji zdravého sebevědomí a zvyšuje míru sebedůvěry, která je u našich žáků velmi důležitá.

Snažíme se žákům poskytnout takové podmínky, aby zažívali pocit úspěchu. Pokud si žák věří, dané úkoly úspěšně zvládne, překonává snáze překážky a chápe, že chyba je přirozenou součástí procesu učení. Žáci jsou do sebehodnocení zapojováni na úrovni odpovídajícímu stupni jejich postižení. Sebehodnocení vede k větší aktivitě žáka a musí být vždy doplněno hodnocením učitele. Rozhodující je zapojení se do činnosti, snaha a zájem, výsledek činnosti není jediným kritériem pro hodnocení žáků.

Žák je veden učitelem a zná kritéria hodnocení, která musí být srozumitelná.

Žák se učí zhodnotit dle svých možností podíl na činnosti. Hodnotí se způsobem, kterému rozumí a jež nastaví třídní učitel. Je veden návodnými otázkami učitele, na které se snaží reagovat. Může využívat určující symboly. Rovněž se zaměřujeme na samotné zvyšování sebedůvěry žáků.

Zásady sebehodnocení

- Vhodná náročnost
- Schopnost posoudit se objektivně (nadhodnocení, podhodnocení)
- Ohledy vůči věku, závažnosti postižení
- Možnost indispozice
- Uplatňování sebekritiky
- Pozitivní sebekritika
- Ocenění sama sebe
- Schopnost přiznat chybu

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a míře jeho postižení.

Podklady pro hodnocení získává vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (učitel upřednostňuje tu formu zkoušky, která danému žákovi odpovídá s ohledem na jeho možnosti a postižení)
- analýzou výsledků dalších činností žáků
- konzultacemi s ostatními vyučujícími
- podle potřeby konzultacemi i s psychologickými a zdravotnickými pracovníky

Způsoby hodnocení žáka

Hodnocení žáka během školního roku:

- slovní hodnocení - takové hodnocení, které je pro žáky motivující (pochvaly)
- klasifikace (známky vyjádřené stupnicí 1 – 5) - pokud používáme klasifikaci známkou během vyučování, má to především charakter motivační a je to odměna za dobře vykonanou práci
- alternativní způsob – hodnocení formou razítek, samolepek (obrázků) - vždy po dohodě se zákonnými zástupci

Hodnocení žáka na vysvědčení:

Výsledky vzdělávání žáka se hodnotí slovně. Hodnocení má vyjádřit míru zvládnutí vědomostí, dovedností a stupně samostatnosti žákovy činnosti v daném ročníku. Hodnocení by mělo být pozitivní a vyjadřovat to, co už žák zvládl.

7.1 Formalizované slovní hodnocení

KLASIFIKAČNÍ STUPNICE					
	1	2	3	4	5
JČ	čtení i psaní zvládá zcela samostatně a bez chyb	čtení i psaní zvládá s drobnými chybami	čtení i psaní zvládá s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí, napodobuje tvary písmen a slov	učivo dosud nezvládá
M	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
PC	pracuje samostatně	pracuje s částečnou pomocí	pracuje s pomocí	pracuje s trvalou pomocí	práci nezvládá
ZSV	učivo chápe a správně reprodukuje	učivo rozumí, na otázky správně odpoví	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo nezvládá
E	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou pomocí	při práci vyžaduje vedení	práci zvládá jen s trvalou pomocí	práce se mu nedaří
TV	je obratný a snaživý	snaží se, cvičí podle svých schopností	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc	je pasivní a cvičení nezvládá
RV	učivo chápe a správně reprodukuje	učivo rozumí, na otázky správně odpoví	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo nezvládá
PD	je aktivní a samostatný	je snaživý, převážně samostatný	je méně aktivní, pracuje s pomocí	je málo aktivní a potřebuje pomoc	je pasivní a nesamostatný
PČ	je aktivní a samostatný	je aktivní a převážně samostatný (je snaživý, převážně samostatný)	je méně aktivní a částečně samostatný (je snaživý, částečně samostatný)	je málo aktivní a potřebuje pomoc	je pasivní a nesamostatný

7.2 Širší slovní otevřené hodnocení

Musí splňovat tyto kritéria:

- věcnost
- srozumitelnost
- úplnost
- pozitivní formulace
- komplexnost
- motivující a pozitivní
- zpětnou vazbu
- uplatnění pedagogického taktu a přiměřené náročnosti
- individualitu

Širší slovní hodnocení především popisuje:

- to, čeho žák v daném období dosáhl
- pokroky
- vztah k jednotlivým činnostem, aktivitám
- snahu, aktivitu

7.3 Obecné roviny hodnocení

Žáky hodnotíme v předmětech komplexně, rozlišujeme **škálu myšlenkové úrovně, škálu míry samostatnosti plnění úkolu, snahu a zájem** a v poslední řadě také **diferencujeme výkon žáka dle závažnosti postižení či zdravotního stavu.**

myšlenková úroveň	samostatnost	snaha, zájem
splnil požadovanou úroveň zadání bez chyb	pracuje zcela samostatně	aktivní, tvořivý se zájmem o činnost
splnil požadovanou úroveň, s drobnými chybami	pracuje samostatně s malou pomocí	aktivní, tvořivý s mírnými výkyvy v zájmu, aktivitě
splnil požadovanou úroveň s chybami	pracuje samostatně, ale s nasměrováním nebo výběrem možností	aktivní, tvořivý pouze se systematickým pobízením, má občasný zájem o činnost
splnil požadovanou úroveň v minimální úrovni s chybami	pracuje se stálou pomocí	minimální snaha a zájem o činnost
nesplnil požadovanou úroveň	nereaguje na pomoc	pasivní, nemá zájem o činnost

7.4 Specifická hlediska pro hodnocení žáků s PAS

- Práce ve struktuře
- Vizualizace
- Denní režim
- Užívání transferních karet
- Kódované úkoly
- Pracovní chování
- Samostatnost
- Počet úkolů
- Doba soustředění
- Socializace v rámci třídy
- Socializace v rámci školy
- Socializace mimo školu

7.5 Celkové hodnocení

prospěl(a) s vyznamenáním
prospěl(a)
neprospěl(a)
nehodnocen(a)

7.6 Hodnocení chování žáka

Pedagogičtí pracovníci při hodnocení chování žáků hodnotí chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou.

Hodnocení probíhá s přihlédnutím zdravotnímu i mentálnímu postižení, morální vyspělosti žáka. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování, dodržování školního řádu během klasifikačního období. Problémy v chování se projednávají na pedagogické radě. Rodiče či zákonní zástupci jsou o chování žáka informováni třídním učitelem.

Hodnocení chování žáka je třístupňové

velmi dobré – žák dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu; méně závažných přestupků se dopouští ojediněle; žák je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit

uspokojivé – chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu, tj. dopouští se vůči nim závažných přestupků

neuspokojivé – chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování; dopouští se takových závažných přestupků, že je jimi vážně ohrožena výuka, bezpečnost nebo zdraví jiných osob; záměrně hrubým způsobem narušuje výchovně- vzdělávací činnost školy

Žák není hodnocen za poruchy chování, jež vychází z jeho postižení a to ani v případě, že se jedná o porušení chování velmi závažného.

7.7 Podmínky nehodnocení žáka

Žák není hodnocen v pololetí nebo na konci roku z důvodů:

dlouhodobá celková absence ze zdravotních důvodů (omluvena)

dlouhodobá celková absence (neomluvena)

osvobození v jednotlivých předmětech ze zdravotních důvodů (omluvena)

Na základě rozhodnutí ředitelky a po projednání v pedagogické radě může opakovat ročník žák, který nemohl být pro vážné objektivní příčiny (např. dlouhotrvající nemoc) klasifikován na konci druhého pololetí a z důvodu neprospěchu.

7.8 Závěrečné zkoušky

Vzdělávání v Praktické škole jednoleté se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce. Závěrečné zkoušky probíhají podle platných předpisů.

Ústní teoretickou i praktickou zkoušku žáci skládají z předmětů: Rodinná výchova, Práce v domácnosti, Základy společenských věd, Základy práce s počítačem. Každý rok je průběh závěrečné zkoušky přizpůsoben individuálním možnostem žáků. Úspěšným absolvováním praktické školy včetně závěrečných zkoušek žák získává střední vzdělání.

7.9 Komisionální zkoušky

1. Žák se klasifikuje na základě výsledků komisionální zkoušky v těchto případech:
 - vzniknou-li pochybnosti o správnosti klasifikace
 - v případě dlouhodobé absence

Není-li žák hodnocen ani v náhradním termínu, v rubrice celkové hodnocení se uvede „neprospěl“ a žákovi se vydává vysvědčení.

2. Ředitelka školy nebo školní inspektor může nařídit okamžitě komisionální přezkoušení žáka, zjistí-li, že učitel porušil ustanovení o klasifikaci. Přezkoušení se provede nejpozději do deseti dnů od klasifikace žáka

3. Členy komise jmenuje ředitelka školy nebo ten, kdo nařídil komisionální přezkoušení.

4. Komise pro komisionální zkoušky je tříčlenná. Komisi tvoří předseda, kterým je zpravidla ředitelka nebo jím pověřená učitelka, zkoušející učitelka, jímž je zpravidla učitelka vyučující danému předmětu, a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů.

5. Protokol o komisionální zkoušce se uloží do žákových osobních spisů.

6. Účast zákonných zástupců při konání komisionálních zkoušek se nepovoluje.

7. Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitelku školy o jeho komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. Ředitelka školy nebo školní inspektor oprávněnost žádosti posoudí a neprodleně zástupci žáka sdělí, zda bude žák přezkoušen.

7.10 Informace o prospěchu a chování žáků

Informace o prospěchu a chování žáků předávají pedagogičtí pracovníci rodičům či zákonným zástupcům žáků několika způsoby:

- na třídních schůzkách
- individuálně po domluvě v průběhu školního roku
- třídním učitelem v případě mimořádné situace
- prostřednictvím písemné informace
- vysvědčením na konci každého pololetí školního roku

7.11 Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán vychází ze školního vzdělávacího programu, na doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Je závazným dokumentem a součástí dokumentace žáka. Vypracovává se ze závažných důvodů a je určen zvláštní organizaci výuky a délky vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem. Podléhá mu rovněž stejné hodnocení dané úrovně jež žák dosáhl.

8. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon), vyhláška MŠMT ČR č. 15/2005 Sb. a dalších provádějících předpisů, které stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv.

8.1 Cíl autoevaluace

Cílem autoevaluace je zmapování stavu ve sledovaných oblastech. Tyto informace slouží k zefektivnění procesu výuky, zkvalitnění ŠVP, zefektivnění práce vedení, pedagogických i nepedagogických pracovníků školy, zkvalitňování prostředí a vybavenosti školy. Poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů vzhledem k projektovaným cílům.

Snažíme se:

- zlepšit kvalitu vzdělání
- získat zpětnou vazbu pro činnost školy
- získat informace o tom, jak jsou naplňovány stanovené cíle vzdělávání
- získat podklady pro strategické plánování a řízení
- přispět ke stanovení priorit rozvoje školy
- posílit spolupráci školy s rodiči
- přispět ke zlepšení klimatu a důvěry mezi učiteli, žáky a rodiči
- posílit sebevědomí pedagogů školy

8.2 Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozbor dat s dokumentace
- rozhovory s žáky, učiteli, rodiči, veřejností
- dotazníky pro rodiče a učitele
- sebehodnocení
- výstupy z vlastní kontrolní a hospitační činnosti - hospitace a pozorování
- záznamy kontrol
- diskuse
- pozorování
- zápisy z jednání Školské rady
- statistické výkazy
- účetní uzávěrky

- záznamy z rodičovských schůzek
- SWOT analýza
- vnitřní audity

Nedílnou součástí autoevaluace školy je zpětná vazba ze strany klienta a ze strany svého zřizovatele. Škola proto bude v pravidelných intervalech opakovat zjišťování vzdělávacích požadavků rodičů (a zřizovatele) zejména formou dotazníků.

Pro potřeby autoevaluace bude škola využívat i jiné hodnotící zprávy (např. Inspekční zprávu ČŠI apod.) a výsledky auditů a přezkoumání účinnosti SMJ dle normy ČSN EN ISO 9001:2009.

8.3 Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost – v průběhu celého školního roku
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok – konec školního roku
- projednání výroční zprávy školy s pedagogickou radou – do konce září
- rozhovory s žáky, rodiči, učiteli, veřejností – průběžně
- dotazníky pro rodiče a učitele (prosinec)
- vnitřní audity (dle rozpisů – 1x ročně)
- výstupy z jednání školské rady – průběžně
- spolupráce s jinými subjekty
- úspěšnost jednotlivých akcí
- další vzdělávání pedagogických pracovníků

8.4 Oblasti evaluace a autoevaluace sledované průběžně pověřenými

pracovníky školy

- program školy
- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy
- řízení školy
- výsledky vzdělávání žáků
- prezentace školy
- školní vzdělávací program

Program školy:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Soulad ŠVP s RVP	soulad ŠVP s RVP plnění ŠVP variabilita ŠVP (dotace předmětů, volitelné předměty, projekty...) soulad nabídky s představou rodičů soulad psaného ŠVP s realizovaným ŠVP	- hospitace - vzájemné hospitace - diskuze - rozhovory s rodiči - analýza ŠVP - analýza pedagogické dokumentace	- každoročně	- vedení školy - koordinátoři - třídní učitelé
Další nabídka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	- šířka programové nabídky	- hospitace - rozhovory s rodiči - dotazník pro rodiče	- každoročně	- vedení školy - koordinátoři - třídní učitelé - vedoucí vychovatel/ka

Podmínky ke vzdělávání:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Zajistit odbornou kvalifikaci zaměstnanců	vedení školy podporuje získávání adekvátního vzdělání dle právních norem	- diskuze - možnosti studia	- každoročně	- vedení školy
Vytváření podmínek pro osobní růst zaměstnanců	- podpora DVVP - organizace vzdělávacích seminářů pro celou školu nebo jednotlivé skupiny - předávání a zavádění poznatků z DVVP do života školy	- vzájemné hospitace - předávání zkušeností	- celoročně	- vedení školy - vedoucí vychovatel/ka
Podíl na rozvoji školy	- podíl na plánování rozvoje školy - aktivní příprava a účast na akcích školy - vytváření pozitivního obrazu školy	- diskuze – porady - možnosti vyjádření k předloženým školním materiálům - dotazník zápisy z porad	- celoročně	- vedení školy - vedoucí vychovatel/ka

Materiální podmínky školy	- vybavení jednotlivých částí školy - návrhy na zlepšování technického vybavení	- dotazník - diskuze - dotazník pro rodiče	- každoročně	- vedení školy - ekonom/ka
Ekonomické zdroje	- efektivní využívání - objednávkový systém - získávání dalších financí – sponzoring - granty, dotace EU	- rozbor finanční situace školy - zprávy o průběhu projektu	- čtvrtletně	- vedení školy - ekonom/ka
Pracovní prostředí školy	- funkčnost a estetická úroveň budov, tříd	- pozorování - hospitace - diskuze	- každoročně	- vedení školy

Průběh vzdělávání žáků:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Naplnění stanovených cílů, kompetencí dle ŠVP	- promyšlenost cílů výuky - používání vhodných metod - vhodné hodnocení žáků - podpora tvůrčí činnosti žáků - rozmanitost vyučovacích postupů - uplatňování individuálního přístupu analýza neúspěšnosti žáků - efektivita využívání pomůcek - vedení žáků k sebehodnocení - využívání motivace - psychosociální podmínky výuky	- hospitace - analýza pedagogické dokumentace - diskuze - zápisy z porad - sebehodnocení učitelů	- každoročně	- vedení školy - vedoucí vychovatel/ka - koordinátoři
Výchovná práce	- vypracované školní a vnitřní řády, které zahrnují práva a povinnosti žáků - podpora pocitu sounáležitosti ze strany žáků i pracovníků - podpora harmonických vztahů mezi učiteli a žáky	- pedagogická dokumentace - pozorování - hospitace	- každoročně	- vedení školy - vedoucí vychovatel/ka

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Přístup informacím a jejich přenos	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý přístup k potřebným informacím - přenos informací – vedení školy – učitel, učitel – rodič 	<ul style="list-style-type: none"> - PC - nástěnky - informační stromeček - třídní schůzky - osobní kontakty 	- celoročně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - třídní učitelé - vedoucí vychovatel/ka
Využívání rodičovské iniciativy, rozvoj dobrých vztahů s rodiči	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce rodičů se školou - využívání námětů a připomínek rodičů - existuje důvěra a respekt mezi učiteli a rodiči 	<ul style="list-style-type: none"> - diskuze - dotazník pro rodiče 	- průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - třídní učitelé - vedoucí vychovatel/ka
Rozvoj dobrých vztahů mezi žáky	<ul style="list-style-type: none"> - sledování negativních jevů - učitelé vytvářejí společně se žáky pravidla chování - učitelé sledují jak se žáci chovají k sobě navzájem 	<ul style="list-style-type: none"> - zprávy metodika prevence - třídní knihy 	- průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - metodik prevence
Klima školy	<ul style="list-style-type: none"> - je vytvořen soubor hodnot, které škola považuje za důležité - pracovníci školy jsou loajální vůči škole - jednání učitelů je na partnerské bázi - osobní vztahy vedou ke spolupráci - diskuze o úspěších, potížích a problémech - ve škole je klima otevřené komunikace - zlepšování vztahů mezi zaměstnanci 	<ul style="list-style-type: none"> - dotazník pro rodiče - pozorování - rozhovory - společné aktivity 	- průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - třídní učitelé

Řízení školy:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Plánování	<ul style="list-style-type: none"> - škola má vypracovanou koncepci, kterou akceptují učitelé i rodiče - cíle školy jsou v souladu se ŠVP - zaměstnanci mají možnost se vyjadřovat k záměrům vedení školy (existuje prostor pro vyjádření svého názoru) - cíle a úkoly vycházejí z potřeb a možností školy - plánování vychází z normy ČSN EN ISO 9001:2009 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagogická dokumentace - diskuze - zápisy z porad - rozhovory - Příručka jakosti 	každoročně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - manager jakosti
Systémové řízení	<ul style="list-style-type: none"> - snaha o to, aby porady nebyly formální, ale funkční - existuje participace učitelů na řízení školy - jsou delegovány kompetence - dokumentace je zpracována, akceptována, přístupná a dodržována - ve škole je vytvářeno prostředí spolupráce, důvěry a pozičního očekávání - komunikace je otevřená a srozumitelná - systém řízení splňuje normu ČSN EN ISO 9001:2009 	<ul style="list-style-type: none"> - dotazník pro učitele - zápisy z porad - rozhovory - diskuze - pozorování - Příručka jakosti 	- průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - manager jakosti - všichni
Kontrolní činnost	<ul style="list-style-type: none"> - je vytvořen systém kontrolní činnosti - existují kritéria pro hodnocení pracovníků - iniciativa zaměstnanců je morálně i finančně (v rámci možností) oceněna - je vytvořen systém auditů - kontrola systému managementu kvality 	<ul style="list-style-type: none"> - dotazník hodnocení zaměstnance - hospitační činnost - zápisy z porad - pozorování - diskuze - vnitřní audity 	- průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - auditoři

Výsledky vzdělávání žáků:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Vzdělávací oblast	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň vzdělávání a výchovy odpovídá očekávání rodičů - vědomosti žáků odpovídají požadavkům ŠVP - výuka je vedena diferencovaně dle schopností žáků - hodnocení žáků je v souladu se ŠVP - učitelé motivují žáky, aby mohli zažít radost z úspěchu 	<ul style="list-style-type: none"> - diskuze - zápisy z porad - rozhovory - hospitační činnost 	- každoročně	- vedení školy
Vědomosti žáků odpovídají jejich možnostem a schopnostem	<ul style="list-style-type: none"> - osvojené vědomosti žáci samostatně a správně využívají - při integraci žáka do běžného života jsou soběstační v sebeobsluze - žáci jsou schopni socializace 	<ul style="list-style-type: none"> - zápisy z porad - rozhovory - diskuze - pozorování 	- každoročně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - manager jakosti - všichni
Škola vyhodnocuje svoje silné a slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné zjišťování silných a slabých stránek z pohledu zevnitř i zvenčí školy - zjištěné poznatky analyzovat - závěry uvádět do praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - dotazník pro zaměstnance - dotazník pro rodiče - pozorování - diskuze - vnitřní audity - SWOTanalýza 	- každoročně	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy - auditori

Prezentace školy:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Prezentace výsledků práce žáků	- v prostorách školy - příležitostné výstavy (prostory veřejných budov, restaurace, divadlo...)	- akce školy	- průběžně	vedení školy
Informovanost rodičů a veřejnosti o činnosti školy	- www stránky - pořádání akcí pro rodiče a širokou veřejnost, zřizovatele, sponzory - společné akce s jinými školami	www stránky - akce školy	- průběžně	vedení školy
Prezentace činnosti školy na veřejnosti	- www stránky - články v novinách a časopisech - propagační materiály - propagační šoty v TV - vytváření vlastních projektů - účast v projektech jiných subjektů	www stránky - akce školy - realizace projektů	- průběžně	vedení školy - manager projektů

Školní vzdělávací program:

kriterium	ukazatel	nástroj	časový harmonogram	kdo sleduje
Realizace ŠVP v praxi	přiměřenost ŠVP možnostem a schopnostem žáků, technickým možnostem školy - dostatečné materiální pokrytí - plnění vzdělávacích plánů - soulad plánů se ŠVP - jednotlivé časové dotace - výchovně vzdělávací strategie na obecné úrovni - výchovně vzdělávací strategie na předmětové úrovni - učivo jednotlivých předmětů - průřezová témata - hodnocení plnění cílů ŠVP náročnost, reálnost vhodnost, návaznost	- rozborů - pozorování - rozhovory dotazníky pedagogické rady - schůzky - pedagogická dokumentace - zprávy tř. učitelů a SPC - inspekce - auditor	čtvrtletně	koordinátoři třídní učitelé

Příloha - dotazník

AUTOEVALUACE ŠVP	
.....pololetí	školní rok.....
REALIZACE ŠVP V PRAXI	
Celkový počet žáků ze třídy vzdělávaných dle ŠVP:	
Časová dotace jednotlivých vzdělávacích předmětů: (vyhovuje, nedostatek hodin, příliš hodin,.. – vždy konkrétně k předmětu)	
Výchovné a vzdělávací strategie na obecné úrovni: (všichni učitelé plní tyto strategie ve všech předmětech – zvládáme plnit, nezvládáme, chybí nám tam něco – konkrétně uvést)	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni jednotlivých předmětů: (konkrétně k jednotlivým předmětům – zvládáme plnit, nezvládáme, chybí nám tam něco – konkrétně uvést)	
Učivo jednotlivých předmětů: (konkrétně k jednotlivým předmětům - chybějící učivo, učivo obtížné, těžko zvladatelné apod.)	

<p>Průřezová témata: (konkrétně k jednotlivým předmětům – návaznost na učivo, přebývajících realizace témat, která nenavazuje na učivo, chybějících realizace, chybějící témata, přebývajících témata apod.)</p>	
<p>Hodnocení: (hodnocení jednotlivých předmětů, nevyhovující hodnocení, sebehodnocení)</p>	